

ქართულ-სომხური ლექსიკონი

ქართულ ენაში მომზადების პროგრამის
სტუდენტებისათვის

ენისა და საგნის ინტეგრირებული
სწავლების კურსისთვის

მედიცინა, ბიოლოგია

გამომცემლობა „მერიდიანი“
თბილისი 2015

ენობრივი კვლევისა და ანალიზის ინსტიტუტი

პროექტი

„არაქართულენოვან სტუდენტთა აკადემიური მხარდაჭერა ქართულ ენაში მომზადების პროგრამის ფარგლებში“

OPEN SOCIETY GEORGIA FOUNDATION
ფონდი ღია საზოგადოება საქართველო

გამოცემულია ფონდი „ღია საზოგადოება - საქართველოს“ ფინანსური მხარდაჭერით. ავტორის/ავტორების მიერ საინფორმაციო მასალაში გამოთქმული მოსაზრება შესაძლოა არ გამოხატავდეს ფონდ „ღია საზოგადოება-საქართველოს“ პოზიციას. შესაბამისად, ფონდი არ არის პასუხისმგებელი მასალის შინაარსზე.

Published with the financial support of the Open Society Georgia Foundation. The views, opinions and statements expressed by the authors and those providing comments are theirs only and do not necessarily reflect the position of Open Society Georgia Foundation. Therefore, the Open Society Georgia Foundation is not responsible for the content of the information material

კონცეფციის ავტორები და შემდგენლები: **კახა გაბუნია, ჭაბუკი ქირია**

მთარგმნელი: **ზოია მხითარაიანი**

რედაქტორი: **ქეთევან გოჩიტაშვილი**

ISBN

აბორიგენი (aborigines მკვიდრი)

ამა თუ იმ ქვეყნის, ტერიტორიის მკვიდრი მცხოვრები, თავდაპირველი ბინადარი.

აბსორბცია (absorbeo ვშთანთქავ,

შევიწოვ) ნივთიერების ან აირის შთანთქმა სითხის ან მყარი სხეულის მიერ. მაგ., ანტისხეულების ან ანტიგენების გამოყოფა ნარევისაგან.

აგამეონი (agamic უსქესო,

უგამეტო) სახეობა, რომელიც შედგება მხოლოდ აპომიქსური ინდივიდებისაგან.

აგამოგონია (agamos ქორწინების

გარეშე და gone ჩასახვა, შთამომავლობა) უხერხემლოებში უსქესო გამრავლების სხვადასხვა ტიპები.

აგენეზია (agenesia) განუვითარებლობა.

აგლომერაცია (agglomerero ვაერ-

აზრესაძის, სასაქონო,

აზრესაძის, სასაქონო (aborigines მკვიდრი) აქა კამ აქა ზეკრთომ, თქალ ქაქთომ სკექიგ ი ქერ ლად` მნსკქად:

აბსორბცია (absorbeo კქანთომ

ემ, მერბთომ ზემ) სქოქი კამ თქი კქანთომ ხელოქი კამ აქინთ მარმნი კთქქიგ: თქინსკ, კსკამარქინსქი კამ ხსკაბქინსქი თარანჯათთომ ჰათნოქქიგ:

აგამეონი (agamic ანსთ,

ანკამსთ) სსასკ, იქქ რაქკაგად ლ მქაქ ააქომქქუ ანსათსქიგ:

აგამოგონია (agamos

ანსათოსსკსან ს gone ბნთი, ბათანკ) ანთქნაჯარაქთინსქი მსჯ ანსთ რაქმსგმან თარქქ თსასსქსქ:

აგენეზია (agenesia)

ბქერაქკაგქაბთქქონ:

აგლომერაცია (agglomerero

თებ, ვაგროვებ) მიკროორგანიზმების გროვების წარმოქმნასითხეებსა და ქსოვილებში მათი ფიზიკური და ქიმიური თვისებების ცვლილებების გზით.

ავლუტინაცია (agglutinatio შენება) სისხლში შეწონილი ერთოროციტების, ბაქტერიების გუნდებად შენება და დალექვა.

აგნაცია (agnathio მატება) ნათესაობა მამის ხაზით.

აგრეგაცია (aggregatio შეერთება, შენება) მსგავსი უჯრედების შენება მრავალუჯრედიან სტრუქტურად (აგრეგატად).

აგრობიოლოგია (agros მინდორი, bios სიცოცხლე, logos მოძღვრება) მეცნიერება, რომელიც სწავლობს ზოგად ბიოლოგიურ კანონზომიერებებს მინათმოქმედებაში.

მჩაძირი წმ, ხაძაძრ წმ) შჩკრორყანჩყნსჩრკრკრსჩრ ათაჯაჯრმ ხსკრსჩრსჩრ ს ხკრსაძაძრსჩრ მსჯ` ჟრანს ფჩყჩკასკან ს ქჩმჩასკან ხასკრკრკრსჩრსჩრ ფკრფკრკრკრსჩრსჩრ მჩჯრგკლ:

აგლნჩსჩსაჯჩა (agglutinatio კკრმ, სთსნაძრმ) არკან მსჯ კასაძაძ მასჩსჩსჩრსჩრ` მანრჩჩსჩრ, ლჩჩრკრგჩსჩრსჩრ, რჩკრგჩსჩრსჩრ, მჩამანს კაჯჩკლ ს სასაძაძ თაკლ ლრსკრკრ:

აგნაჯჩა (agnathio ააძ) აკკასკკრკრკრსჩრსჩრ ხაკრასკან კბკლ:

აგრჩაჯჩა, შჩსაჯჩა (aggregatio მჩანაკ, სთსნაძკლ) სმან რჯჩჩსჩრ მჩასკრმ ჟრას მსკ რასმასრჯჩჯ კათკრკ (მჩასკრ):

აგრჩ-ჯჩსსაჯჩსაგჩაჯჩა (agros ჟაჯრლ, bios კკრსჩრ, logos რსამრჩრ) გჩსკრკრკრსჩრ, ჟრს რსთსმნასჩრკრმ ლ რჩჟჩანსკრ კჩსსასრასკან ოჩჩასჯაფკრკრკრსჩრსჩრსჩრ ხჩკრკრკრკრკრკრსჩრსჩრ მსჯ:

ადამიანი (Homo sapiens გონიერი ადამიანი) მიეკუთვნება ძუძუმწოვართა კლასის, პრიმატების რიგის, ჰომინიდების ოჯახს. საზოგადოებრივი გონიერი არსებაა, ამზადებს შრომის იარაღებს, აქვს ცნობიერება და დანაწევრებული მეტყველება.

ადაპტაცია (adaptatio შეგუება, მორგება) ორგანიზმების და მათი ორგანოების (მაგ., მხედველობის) გარემო პირობებთან შეგუების პროცესი.

ადაპტაციური რადიაცია (adaptatio შეგუება, მორგება, radius სხივი) ევოლუციის პროცესში ერთი სახეობიდან (ორგანოდან) სხვადასხვა სახეობების (ორგანოების) განვითარება არსებობის

ՄԱՐԴ (Homo sapiens բանական մարդ) Պատկանում է կաթնասունների կարգի, հումինիդների ընտանիքի պրիմատների դասին: Հասարակական բանական արարած, պատրաստում է աշխատանքային գործիքներ, ունի գիտակցություն և խոսում է:

ՀԱՐՄԱՐՎՈՂԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ (adaptatio հարմարվել, հարմարեցնել) Միջավայրի պայմաններին օրգանիզմների (անհատների, պոպուլյացիաների ու տեսակների) և նրանց օրգանների, օրինակ՝ տեսողության, կառուցվածքի ու գործունեության հարմարվելու պրոցես.

ՀԱՐՄԱՐՎՈՂԱԿԱՆ ԴԱՌԱԳԱՅԹՈՒՄ (adaptatio հարմարվել, հարմարեցնել, radius ճառագայթ) Էվոլյուցիայի ընթացքում մի տեսակից (մարմնից) տարբեր տեսակների (մարմինների) զարգացում՝

განსხვავებულ პირობებთან შეგუებისას.

ადენოვირუსები (aden ჯირკვალი, virus შხამი) ღნმ-ის შემცველი ვირუსები.

ადენოლოგია (aden ჯირკვალი, logos მოძღვრება) მეცნიერება, რომელიც სწავლობს ჯირკვლებს და მათ პათოლოგიურ ცვლილებებს.

ადენტია (a უარყ. თავსართი, dens კბილი) რამდენიმე კბილის, ან საერთოდ, კბილების არარსებობა.

ადვენტიური მცენარეები (adventicius მოსული, გარეგანი) ადამიანის მიერ შემოტანილი, შემთხვევით გზადმოყოლილი მცენარეები.

ადიპოზური ქსოვილი (adipose ცხიმოვანი, ქონიანი) ცხიმოვანი ქსოვილი.

ადიპოციტები (adipose ცხიმოვანი, ქონიანი, Kytos უჯრედი) ცხიმოვანი ქსოვილის

კიუიქსან თაჲქერ
აყაყანანნერქი ხარძარქლქი:

ადენოვირუსები (Aden ცქტღ, virus ჟონქ) ႠსႡ აყარონასქოქ ქქროუნნერ:

ადენოლოგია (Aden ცქტღ, logos ნუნდონქ) Ⴀქთოქონ, Ⴁრნ ნუნდონასქრონ Ⴁ ცქტღერქ Ⴁ Ⴁრანგ აყაქოქქასქან ქოქოქთოქონნერქ:

ადენტია (a ქქთასქან ნაქქანდანგ, dens ათონ) Ⴁქ Ⴁანქ ათონქ, ქან Ⴁნქანრანყეს, ათონნერქ რანგსქაქოქონ:

ადვენტიური მცენარეები (adventicius ნესდ, ართაქქინ) Ⴁარქოქ კოქქქგ ნერქერქდ, აყათახარარ დნქქი ხნთ ნესდ როქსერ:

ადიპოზური ქსოვილი (adipose დარაყაქქინ, ქოქოქ) დარაყაქქინ ხქოსქდქ:

ადიპოციტები (adipose დარაყაქქინ, ქოქოქ, Kytos რქქქ) დარაყაქქინ ხქოსქდქნერქ

უჯრედები.

ადიფსია (adipsia) წყურვილის გრძნობის უქონლობა.

ადსორბცია (ad თან, sorbeo ვშთანთქავ) სითხის ან მყარო სხეულის ზედაპირული შრის მიერ აირიდან ან ხსნარიდან რაიმე ნივთიერების შთანთქმა.

ადჰეზია (adhaesio შეზრდა, შეხორცება, შენებება) ორი შემხები სეროზული ზედაპირის შეხორცება.

აერაცია (aer ჰაერი) მიკრობიოლოგიაში საკვები ნიადაგის გამდიდრება სტერილური ჰაერით ან უანგბადით.

აერენქიმა (aer ჰაერი, encheo სავსე) წყლის და ჭაობის მცენარეების ჰაერის შემცველი ფაშარი ქსოვილი, რომელიც ემსახურება ვენტილაციასა და სუნთქვას.

აერობები (aer ჰაერი, bios სიცოცხლე) ორგანიზმები, რომელთა ზრდისა და გამრავლები-სათვის აუცილებელია

რეჰინსერ:

ადიფსია (adipsia) შარაპი-
ცაგამან რაცაყაყოქოქონრ:

ადსორბცია, ყლასობი (ad მჩააჰინ, sorbeo კლანთომ ზამ)
ჰნეოლკ კამ ყჰინე მასკერსოქჰ
ჰერთი კოქმჩეგ ყაყჩეგ კამ
ლუბოქჰეგ ირს ჰყოქი კლანთომ:

ადჰეზია (adhaesio კაყჰელ,
ინერაჰელ) ზერკოუ თარაჰსენ
ნიუოქერჰი ჰირარ კაყჰელო
ერსოქჰე:

ადერაცია (aer თე)
შანრქაჰრანოქჰჰან მსე
ანსეჰაჰინ რნაჰიოქი
ჰასართაგომ ასთერჰილ თოქლ კამ
ქოქლადნოქ:

ადერენქიმა (aer თე, encheo ჰი)
ჰრი ჰ დაჰდაკაყლად როქსერჰი თე
ყარონასკოქი ქოქჰარ ჰიოუსადჰე,
იონ აყაჰიქომ ჰ
თეჰაქოქოქოქონს ჰ ჰნჰათოქოქონს:

ადერობსენ (aer თე, bios კყანჰ)
ოქრანჰიქმნსერ, იოქნეგ აჰი ჰ
რაცამან ჰამარ
ანჰრადჰელთ ჰ აყათოქოქონს

თავისუფალი უანგბადის
არსებობა.

აერობიოზი (aer ჰაერი, bios
სიცოცხლე) სიცოცხლე
თავისუფალი უანგბადის
პირობებში.

აერობიონტები (aer ჰაერი, bios
სიცოცხლე) 1. ორგანიზმები,
რომლებიც სუნთქავენ
ატმოსფერული ჰაერით. 2.
აერობიოსფეროს ბინადრები.

აერობიოსფერო (aer ჰაერი, bios
სიცოცხლე, sphaire სფერო)
ატმოსფერო, მასში არსებული
ცოცხალი ორგანიზმებით.

აეროგენური (aer ჰაერი, gennao
წარმოვქმნი) ჰაერის
საშუალებით გადაცემული,
ჰაერიდან მიღებული.

აეროპლანქტონი (aer ჰაერი,
plankton მოხეტიალე) ჰაერში
შეწონილი მცენარეული და
ცხოველური ორგანიზმების
ერთობლიობა.

აეროტაქსისი (aer ჰაერი, taxis
განლაგება რიგში) ორგანიზმ-
თა (მაგ., მიკრობების)

ათკაყოქონურ:

აერიფიიღ (aer ოქ, bios კუანჲ)
ყუანჲ ადათ ჟჳქანძი
აყაყანანქრომ:

აერიფიისუნ (aer ოქ, bios
კუანჲ) 1. ორგანიზმუნქ, ორუნჲ
აქსოქორთაყინ ოქ ხნ ჳანომ: 2.
სქროქსათორთი რნიქსქრ:

აერიფიისუნა (aer ოქ, bios
კუანჲ, sphaire ოქრთ)
სქსოქორთქ, სრანომ ათქა
ქსნქანნი ორგანიზმუნქროქ:

აერიფუნსაჲინ (aer ოქ, gennao
სთქთომ ხმ) ოქი აქიჯოქქ
ქიქსანქქანძ, ოქიჲ სთაგანძ:

აერიოქსაქსონ (aer ოქ, plankton
ქაქაოქოქ) ოქი ანქ ხქანძ
ქოქსქრქი ს ქსნქანნი
ორგანიზმუნქრქ
აქსანსანსანოქრომ:

აერიოსაქსინ (aer ოქ, taxis
ქასაქორთოქრომ ჳარქქქ)
ორგანიზმუნქრქ (ორქსანს,

ავიფაუნა (avis ფრინველი, Fauna მინდვრებისა და ტყეების ქალღმერთი) იმ ფრინველების ჩამონათვალი, რომლებიც მუდმივად, სეზონურად ან შემთხვევით ცხოვრობენ ამა თუ იმ ტერიტორიაზე.

ავტოგამია (autos თვით, genos წარმოშობა, დაბადება) თეორია, რომლის მიხედვით ორგანული სამყაროს ევოლუციური განვითარება მიმდინარეობს შინაგანი, არამატერიალური ფაქტორების ზეგავლენით.

ავტოლიზი (autos თვით, lysis დაშლა) ქსოვილების, უჯრედების ან მათი ნაწილების თვითმონელება საკუთარი ფერმენტების მიერ.

ავტომიქსისი (autos თვით, mixis შერევა) ერთი ინდივიდის სასქესო უჯრედების შერწყმა; თვითგანაყოფიერება.

ა.ფ.ჩ.ფ.ა.ნ.ი.ს.ა (avis ჭოტი, Fauna դავთების ს. ანთონების ასოქადიხი) აქნ ჭოტინსების განსკ, ირინჲ ძუთაყეს, სეფინაქის კან აყათახისკან აყრომ სნ აყს კან აყს თარაბჲომ.

ა.ფ.ს.ი.ფ.ა.ს.ჩ.ა (autos ჩნჲრ, genos ბადეს, ბნქეს) სნთოქონ, ირჩ ხამადაყნ ორფანსკან აჯჩარჩი ღქიქიციჩინ კარკაგონმნ რნჭანთომ ღ სნრქჩს, იჯ სიოჭასკან კორბინსების სნრკორბოქამჲ:

ა.ფ.ს.ი.ღ (autos ჩნჲრ, lysis თარრაქიბთომ, ჲაქჲაქომ) ჯიოქადჲნების, რჩიგნების კან ირანგ მასების ჩნჲსამართომ სეჩასკან ჴნრმნსთნების კიოქიგ:

ა.ფ.ს.ი.ს.ჩ.ფ.ს.ჩ.ა (autos ჩნჲრ, mixis აჩხადიქეს, ჩათნქეს) სნეს ანხათი სნთასკან რჩიგნების აჩხადიქომ,

ავტომუტაგენი (autos თვით, genos წარმოშობა; muto ვცვლი) ნივთიერება, რომელიც წარმოიქმნება უჯრედში და იწვევს მემკვიდრეობით ცვლილებებს (ქრომოსომულ ან გენურ მუტაციებს).

ავტოსომები (autos თვით, soma სხეული) არასასქესო ქრომოსომები. მაგ., ადამიანს 44 ავტოსომა და 2 სასქესო ქრომოსომა გააჩნია.

ავტოტომია (autos თვით, tome მოკვეთა) – იგივე თვითდასახიჩრება. სხეულის ამა თუ იმ ნაწილის თვითნებურად მოცილება. წარმოადგენს თავდაცვის ერთგვარ საშუალებას.

ავტოტრანსპლანტაცია (autos თვით, trans იქით, იქითა, plantatio ნერგი) თავისივე ქსოვილის, მაგ., კანის, ხრტილის გადანერგვა.

ავტოტროპიზმი (autos თვით, tropos მობრუნება,

იხსნაჟეღმნაჟიღიღი:

ԱՎՏՈՄՈՒՏԱԳԵՆ (autos ինքը, genos ծագում, muto փոփոխում է) Նյութ, որն առաջանում է բջի մեջ և առաջացնում ժառանգական փոփոխություններ (քրոմոսոմային կամ գենային մուտացիաներ):

ԱՎՏՈՄՈՍՄԵՐ (autos ինքը, soma մարմին) Անսեռ քրոմոսոմներ, օրինակ, մարդն ունի 44 ավտոսոմ և 2 սեռական քրոմոսոմ:

ԱՎՏՈՏՈՄԻԱ (autos ինքը, tome պոկվել, կտրվել) Նոյնն է, ինչ՝ ինքնավնասում: Մարմնի այս կամ այն մասի կամայական հեռացում: Հանդիսանում է ինքնապաշտպանության որոշակի մեթոդ:

ԻՆՔՏԱՓՈՒՄՏՎԱՏՈՒՄ (autos ինքը, trans այն կողմ, plantatio տնկի) Իր իսկ հյուսվածքի, օրինակ, մաշկի, խոճիկի փոխպատվաստում:

ԱՎՏՈՏՐՈՒԻԶՄ,

ԻՆՔՏԱՈՒՂՂՈՒՄ (autos ինքը,

ზოგადი სახელწოდება.

აკაროლოგია (akari ტკიპა, logos მოძღვრება) ზოოლოგიის ნაწილი, რომელიც სწავლობს ტკიპებს, აგრეთვე მათ როლს ინვაზიური დაავადებების გადატანაში.

აკვაკულტურა (aqua წყალი, cultus დამუშავება) სასარგებლო ორგანიზმების წყლის გარემოში გაზრდა, კულტივირება.

აკვამეტრია (aqua წყალი, metreo ვზომავ) სხვადასხვა ნივთიერებებში წყლის რაოდენობის განსაზღვრის მეთოდები.

აკვიპარები (aqua წყალი, parere დაბადება) ძუძუმწოვრები, რომლებიც წყალში მშობიარობენ.

აკლიმატიზაცია (ad თან, klima ჰავა, კლიმატი) ადამიანის, ცხოველის ან მცენარის შეგუება ახალ კლიმატურ (ეკოლოგიურ) პირობებთან.

აკაროლოგია, სკაროლოგია-ჰიქსი (Akari თქიყ, logos იუამონჰ) უსწავლარადნოქოჰან რაჰინ, ირს იუთომნასაჰირომ ღ თოქერ, ონჯაჰეა ნას იჰრანგ იქერ ონქაჰიქ ოიქანოქოქონსნერ ოთანსელუ ოარგონ:

აკვაკულტურა (aqua ჯორ, cultus მჯასკონ) ოკოთასკარ ორკანოქონსნერ ორეოქინ ოიქაქაქოქონ ოაქნგონქ, რონდონქ:

აკვამეტრია, ორეოქონს (Aqua ჯორ, metreo ჯაქონ ღნ) ოარქერ ოიოქერ ონქ ორ ᰇანასქრ ორეოქონ მსქოქონს:

აკვიპარები (aqua ჯორ, parere ბნქელ) ᰇარქანასონსნერ, ირონქ ᰇრ ᰇნქ ბნოქარქონ:

აკლიმატიზაცია, ᰇქიქსაქაქარქონს (ad ᰇნთ, klima კქქმა) ᰇარეოქონ, კსნოქანოქ კამ რეოქი ᰇარმარქელქრ ᰇორ კქქმაქაქასქან

აკროცეფალია (akron უკი-
დურესი, ზედა, მწვერვალი,
kephale თავი) თავის ქალას
თავისებური დეფორმაცია,
რაც გამოიხატება მის
წანვეტებულ ფორმაში.

ალანტოისი (allantos ძეხვი, eidos
მსგავსი) ემბრიონის გარე
ორგანო, ერთ-ერთი
ჩანასახოვანი გარსი.

ალბინიზმი (albus თეთრი) ამა თუ
იმ სახეობის დამახა-
სიათებელი ნორმალური
პიგმენტაციის, შეფერილობის
თანდაყოლილი უქონლობა.

ალბინოსი (albus თეთრი)
ინდივიდი, რომელსაც
ახსიათებს ალბინიზმი.

ალოსომა (allos სხვა, soma
სხეული) ქრომოსომა,
რომელიც ჰომოლოგიურ
წყვილში მყოფი სხვა ქრომო-
სომისაგან მორფოლოგი-

(რნააყახაყანასკან)
აყაყანსსტრქინ:

აკროცეფალია (akron ბაყრაჰსტქ,
ქლქინ, კაკაკჰ, kephale კლიქი)
ჴანკჱ ჟორჰაჰსტოქ
ღსაქაჰსტოქ, ჰსჯნ
არტაჰაჰსტოქოქ ლ ჰრა
არაბაჰრ ღსჱ მსჯ:

ალანტოისი (allantos ჰრქჱს, eidos
ინან) საჰქჱ არტაჰქინ ორკან,
საჰქინაჰქინ ჰაჰანსქინქჱ
მსქრ:

ალბინიზმი, **ლიპსოსომა**-
ჴიქოჴიქი (albus საქსტსკ)
ნიქოქ თსსასქინქინ ქნიქოქ
ნიქრმალ აქჱქმსსტაგჱაჰქ,
ჴონასქორმან ქნაბქინ
ქაგსაქაჰსტოქინ:

ალბინოსი (albus საქსტსკ)
ანსაჰ, ორნ ოინქ აქქინქჱქ,
ქოსანსამაქსტოქინ:

ალოსომა (allos აჰქ, soma მარქინ)
ჴროქნოქოქ, ორქ ᰇოქიქჱქსან
ჴოქჴოქმ ᦇსქქოქ აჰქ
ქროქნოქოქჱქ თარქქქქოქ ლ
ღსაქანასკან სჰოქოქქაბქოქ

ურად განსხვავდება (მაგ.,
სასქესო ქრომოსომები).

ალოქოთონები (allos სხვა, chthon
სამშობლო, მინა-წყალი)
განსახლების შედეგად ამა თუ
იმ ფლორასა თუ ფაუნაში
მოხვედრილი ორგანიზმები.

ალტერაცია (altero ვცვლი,
ვაუარესებ) უჯრედების,
ქსოვილთა და ორგანოთა
სტრუქტურის ცვლილებები
მექანიკური, ქიმიური,
ელექტრული და სხვა
ფაქტორების ზეგავლენით.

ამებიები (amoibe ცვლილება)
უმარტივესების ტიპის,
ფესვფეხიანთა (სარკოდი-
ნების) კლასის ერთ-ერთი
ერთუჯრედიანი, მარტივად
აგებული ორგანიზმები.

ამებოიდური მოძრაობა (amoibe
ცვლილება) უჯრედის
გადაადგილება მისი
შემცველობის ცვლილების
გზით.

(ოქინასკ, სხოასკან
ჟრომინოინსერე):

ԱԼՈՎՏՈՆՆԵՐ (allos այլ, chthon
հայրենիք, հող ու ջուր)
Վերաբնակեցման հետևանքով
այս կամ այն բուսական և
կենդանական աշխարհում
հայտնված օրգանիզմներ:

ԱԼՏԵՐԱՑԻԱ (altero փոխում եմ,
վատթարացնում եմ) Բջջիների,
հյուսվածքների և օրգանների
կառուցվածքային
փոփոխություններ
մեխանիկական, քիմիական,
էլեկտրական և այլ գործոնների
ներգործությամբ:

ԱՄԵԻԲԱՆԵՐ (amoibe
փոփոխություն)
Արմատոտանիների
(սարկոդայինների ենթադաս)
դասի միաբջջ, պարզագույն
կառուցվածքով կենդանիներ:

ԱՄԵԻԲԱՑԻՆ ՇԱՐՖԻՄ (amoibe
փոփոխություն) Բջջի
տեղափոխումը նրա
պարունակության փոփոխման
ճանապարհով:

ამეობციტები (amoibe ცვლილება, kytos უჯრედი) უხერხემლო ცხოველების მოძრავი, ცვლადი ფორმის სისხლის უჯრედები.

ამენსალიზმი (amens წინდაუხედავი, თავზე ხელალებული) ერთი ორგანიზმის მიერ მეორის დათრგუნვა, ამ უკანასკნელის მხრიდან ყოველგვარი წინააღმდეგობის გარეშე.

ამილოიდოზი (amylyon სახამებელი, eidos სახე) ცილოვანი ცვლის დარღვევა.

ამიტოზი (a უარყ. თავსართი, mitos ძაფი) უჯრედის გაყოფის ერთ-ერთი ხერხი, რაც მდგომარეობს ბირთვის და ბოლოს ციტოპლაზმის პირდაპირ გაყოფაში ორად.

ამნიონი (amnion ჩანასახოვანი ბუშტი) უმაღლესი ხერხემლიანი ცხოველების ჩანასახის შიგნითა, წყლის შემცველი

ԱՄԵՈԻԲԻՅՆԵՐ (amoibe փոփոխություն, kytos բջիջ) Անողնաշարավոր կենդանիների շարժական, փոփոխական ձևի արյան բջիջներ:

ԱՄԵՆՍԱԼԻԶՄ (amens անհեռատես, անխոհեմ) Մեկ օրգანიզմի կողմից մյուսին ճնշելը, առանց վերջինիս կողմից որևէ դիմադրության:

ԱՄԻԼՈՒԴԻԶ (amylyon օսլա, eidos դեմքի) Սպիտակուցային նյութափոխանակության խախտում:

ԱՄԻՏԶ (a ժխտական նախածանց, mitos թել) Բջջի բաժանման եղանակներից մեկը, ինչը կայանում է կորիզի և վերջում ցիտոպլազմայի ուղղակի երկու մասի բաժանման մեջ:

ԱՄՆԻՈՆ (amnion սաղմնային թաղանթ) Բարձրակարգ ողնաշարավոր կենդանիների սաղմի ներսի, ջուր

გარსი.

ამნიოტები (amnion ჩანასახოვანი ბუშტი) ხმელეთზე ცხოვრებას შეგუებული უმაღლესი ხერხემლიანი ცხოველები (რეპტილიები, ფრინველები, ძუძუმწოვრები).

ამორფული (amorphos უფორმო) ნივთიერება, რომელსაც არა აქვს კრისტალური აგებულება.

ამპლიფიკაცია (amplificatio გაფართოება) ქრომოსომაში განლაგებული ამა თუ იმ გენის ორი, სამი ან მეტი ასლის შექმნა.

ამფიბიები (amphibion ორგვარად მცხოვრები) ორმაგ გარემოში მცხოვრები ცხოველები (მაგ., ბაყაყები, გომბებოები...).

ამფიმიქსისი (amphi ირგვლივ, ახლოს, mixis შერევა) მცენარეთა და ცხოველთა სქესობრივი გამრავლების საშუალება, რომლის დროსაც ხდება ორი სასქესო უჯრედის

აყარინასკიო ჭაღანა:

ააუნიონსენ (amnion საღმწისა ჭაღანა) ზამაჟიამ ააჟილიონ ხარამარეცქად რარბრასკარც ოქსაჟარაქიო კენიანხინერ (ათიონსენ, ჭიუნსენ, კაჟინათონსენ):

ააიონფ, ააღეჟ (amorphos ანბს) სჟიოჟ, იოიი ჟიონი რიოიიეჟაჟინ კათიოცქადჟ:

ააილიჟიჟიჟი (amplificatio ოქილჟინი) ჟიონიონსენი მსე გინიქიო აჟი კამ აჟი გენი ჟიკიო, ჟიჟე კამ აქქი აათბენსენი სთიბიონ:

ააჟიჟიასენ, ეიჟიესაღსენ (amphibion ჟიკიო თარქი ბსენიქ ააჟიო) ჟიკსკი მიჟაქაჟიონ ააჟიო კენიანხინერ (ოქინას, გოიოქი, იოიოქსენ ...):

ააჟიჟიჟიჟი (amphi ჟიოიი, მიო, mixis ჟიონი) რიჟსენი ს კენიანხინერი სთასკან ქიერარათიოიოჟან მიჟიი, ჟიქ თიქი ჟიონსენი ჟიკიო სთასკან რჟიჟსენი (არასკან

(მდედრობითის და
მამრობითის) შერწყმა.

ამფიტოკია (amphi ორგვლივ,
ახლოს, tokos მშობიარობა)
პართენოგენეზის ერთ-ერთი
ფორმა, როდესაც შთამომავ-
ლობა წარმოდგენილია ან
მხოლოდ მამრებით, ან
მხოლოდ მდედრებით.

ამფოტერულობა (amphoterous
ორივე) ზოგიერთი
ნივთიერების თვისება
გამომამუღავნოს მუავის ან
ტუტის თვისებები.

ანაბიოზი (anabiosis
გამოცოცხლება)
მდგომარეობა, როდესაც
სასიცოცხლო პროცესები
ორგანიზმში იმდენად
შენელებულია, რომ თითქმის
არა აქვს ადგილი სიცოცხლის
გარეგან გამოვლინებებს.

ანაერობები (an უარყოფითი, თავსართი,
aer ჰაერი, bios სიცოცხლე)
მიკროორგანიზმები,
რომლებიც ცოცხლობენ

ს იქაცან) კორიკნერი
მჩადილი:

ԱՄՖԻՏԻՔԻԱ (amphi շուրջը,
մոտիկ, tokos ծննդաբերում)
Կուսածնության տեսակներից
մեկը, երբ սերունդները
ներկայացված են կամ միայն
արուններով կամ միայն էգերով:

ԱՄՖՈՏԵՐՈՒՅՈՒՄ (amphoterous
երկուսն էլ) Որոշ
միացությունների հատկություն
ցուցաբերել և թթվային, և
հիմնային հատկանիշներ:

ԱՆԱԲԻՈԶ, ԿՆՏՄԱԴԱՐՁ
(anabiosis կենսադարձ)
Օրգանիզմի վիճակ, երբ
կենսական գործընթացները
օրգանիզմում այնքան են
դանդաղ, որ
ժամանակավորապես
դադարում են կամ աննկատ
լինելու աստիճան դանդաղում:

ԱՆԱԵՐՈԲՆԵՐ (an ժտական
նախածանց, aer օդ, bios կյանք)
Միկրոօրգանիզմներ, որոնք
ապրում են միայն անօդ

მხოლოდ უჰაერო პირობებში, უუანგბადოდ.

ანალიზატორი (analysis დაშლა, დანაწევრება) რთული ანატომიურ-ფიზიოლოგიური სისტემა, რომლის მეშვეობითაც ხდება ყოველგვარი გალიზიანების აღქმა და ანალიზი.

ანაპლაზია (anaplasto გარდავემნი) უჯრედის მორფოლოგიური და ფუნქციური თვისებების შეცვლა.

ანასტომოზი (anastomosis შესართავი) სისხლძარღვების ან ნერვების დამაკავშირებელი ტოტები.

ანგიოტენზინი (angeion სისხლძარღვი, tensio დაძაბვა) ძუძუმწოვართა ჰორმონი

ანდროგენები (aner, andros მამაკაცი, genesis წარმოშობა) კვერცხუჯრედის განვითარება

აყაყანანსერი, ათანც ჰოქადნი:

ანალიზატორი (analysis ქსერი, მასნათომ) ჩართ ანათომაფიქტიოქისკან ხამასკარცერ, ირინჰ რნთონომ ს იორე ქსერიოქოსან სს სნჰარკიომ ართაჰინ ი სსერჰინ შიჯასკარქი რორე გრქინსერე:

ანაპლაზია, არაპლაზია (anaplasto ქსრაქტიომ სს) ჩეჰი შორქიოქისკან ს ჰონსკეჩინალ ათანდსახასკიოქონსსერქი ქიქტიოქიოქონს:

ანასტომოზი (anastomosis შიასგნოჟ, კასიოჟ) არიონასთარ ანოჰსერე კამ სკაროქერე კასიოჟ ბიოქერე:

ანგიოტენზინი (angeion არიონასთარ ანოჰ, tensio ქარიომ) ყასნასთონსსერქი ჰორინს:

ანდროგენები (aner, andros თჟამარე, genesis ბაკიომ) ჩადამგმანს ხათილ ბს, სერე

მხოლოდ მამრობითი წარმოშობის ბირთვით, იმ შემთხვევაში, თუ მდედრობითი ბირთვი რატომღაც დაიღუპა.

ანდროგინია (androgynos ორსქესიანი) მდედრებში მამრის მეორადი სასქესო ნიშნების არსებობა და პირიქით.

ანდროლოგია (aner, andros მამაკაცი, logos მოძღვრება) მედიცინის დარგი, რომელიც შეისწავლის მამაკაცის შარდ-სასქესო ორგანოების დაავადებებს.

ანელიდები (Annelida) უმაღლესი ჭიების ტიპი.

ანეუპლოიდია (an უარყ. თავსართი, eu კარგი, ploos ჯერადი) ერთი ან მეტი ქრომოსომის დაკარგვა ან დამატება ქრომოსომების კომპლექტზე.

ანთოფილები (anthos ყვავილი, philia სიყვარული, მიდრეკი-

ბუქი) დაყვანილი მამრობითი წარმოშობის ბირთვით, იმ შემთხვევაში, თუ მდედრობითი ბირთვი რატომღაც დაიღუპა.

ანდროგინია (androgynos ერსქესიანი) ანდროგინიაში მამრის მეორადი სასქესო ნიშნების არსებობა და პირიქით.

ანდროლოგია (Aner, andros თქვენი, logos მოძღვრება) მედიცინის დარგი, რომელიც შეისწავლის მამაკაცის შარდ-სასქესო ორგანოების დაავადებებს.

ანელიდები (Annelida) ორსქესიანი ჭიების ტიპი.

ანეუპლოიდია (an ანეუპლოიდი, ploos კარგი) ერთი ან მეტი ქრომოსომის დაკარგვა ან დამატება ქრომოსომების კომპლექტზე.

ანთოფილები (anthos ბაგა, philia სიყვარული, მიდრეკი-

ლება) ცხოველები (განსაკუთრებით მწერები), რომლებიც ბინადრობენ ყვავილებში და იკვებებიან მათი ნაწილებით და ნექტრით.

ანთროპოფიტები (anthropos ადამიანი, phyton მცენარე) ადამიანის თანამგზავრი კულტურული და სარეველა მცენარეები, რომლებიც სახლდებიან მასთან ახლოს.

ანთროპოქორია (anthropos ადამიანი, choreo ვვრცელდება) ადამიანის მიერ მცენარეების თესლებისა და ნაყოფების გავრცელება.

ანიზოტროპია (anisos არათანაბარი, არაერთგვაროვანი, thropos ქცევა, მოქმედების თავისებურება) მცენარის სხვადასხვა ორგანოების სხვადასხვანაირი განლაგება ერთი და იგივე ფაქტორის ზემოქმედების დროს.

ანიზოფილია (anisos არათა-

(ხათსაყეს მჩჯათნერ), որინჲ რნასკვიომ ნნ ბათქსნერქ მნჯ ს სნქვიომ იჲრანგ მასნეროქ სამ ნსსკთაროქ:

ანსანიოქსის (anthropos მარო, phyton რიუს) შაროთი იოქსქიგ მჯსკიოქაქინ ს მოქსითო რიუსნერ, იოქსჲ სრან მით ნნ თსქოქოქოქომ:

ანსანიოქოქის (anthropos მარო, choreo თარაბქომ ნმ) შაროთი სოქმქიგ რიუსნერქ სნერმნერქ ს აქთოქონსერქ თარაბქომ:

ანსიზონიის, სარასნ-სიქსიქის (anisos ანხაქასარ, იჯ მქანჯანასქ, thropos ქარეჲ, გოქბოქოქოქან ქოქრახასქოქოქონ) რიუსქი ხნარაქოქოქოქონერ ართარქინ აგქასქსნერქ აგქესოქოქან თასქ ხამაჯაქოქონს თარქნერ სოქმნერ ჯსქქსქ:

ანსიქსიქის, სარასნერქოქ-

ნაბარი, არაერთგვაროვანი, philia სიყვარული) ერთ ყლორტზე განლაგებული სხვადასხვა ფორმის, ზომის და სტრუქტურის ფოთლები.

ანიზოციტოზი (anisos არათა-ნაბარი, არაერთგვაროვანი, kytos უჯრელი, osis მდგომარეობა) ერთორციტების ზომების შეცვლა მაკრო და მიკროციტებად სხვადასხვა პათოლოგიური მდგომარეობის შემთხვევაში.

ანოსმატები (an უარყ. თავსართი, osme სუნი) ცხოველები, რომლებსაც ყნოსვა არ გააჩნიათ.

ანოფელესი (anopheles უსარგებლო, მავნე) მალარიის პლაზმოდოიუმის გადამტანი კოლო.

ანოქსია (an უარყ. თავსართი, oxygenium ჟანგბადი) ქსოვილებში ჟანგბადის არარსებობა.

ანოქსიზიზმი (an უარყ. თავსართი, oxygenium ჟანგბადი, bios

იზიზმი (anisos ანხაქასაპ, თარაქნოქ, philia სერ) ოსქ რიქიქი ქრა თსქასქაქად თარქერ დსქ, ქაქიქ ს ქათოქცქადქი თსქსსქერ:

ასქიქიქსქიქ (anisos ანხაქასაპ, თარაქნოქ, kytos რქიქ, osis ქქდაქ) ღქიქრიქისსსქქქ ქაქქქქი ქიქიქიქოქონ მასქი- ს მქსქიქიქისსსქქქ ` თარქერ აქსთარქანასქან ქქდაქსსქქქიქ:

ასქსქასქსქ (an ქსთასქან საქსადანქ, osme ხოთ) ყსსქანქსსქქ, იქონქ ქონსს ხოთათოქქან ცქაცქიქ:

ასქქსქსქ (anopheles ანოქთასქარ, ქსასასქარ) ოასქარქაქი ხაროქქიქქ ქიქსანსქიქ მობასქ:

ასქქსქსქ (an ქსთასქან საქსადანქ, oxygenium რქქდაქქიქ) ქქოასქადქსსქქქ რქქდაქქიქ რაცასქაქოქქონ:

ასქქსქქქიქ (an ქსთასქან საქსადანქ, oxygenium

ცოცხალი) ზოგიერთი ცხოველის უნარი ხანგრძლივად გაუძლოს უანგბადის ნაკლებობას.

ანტისხეულები (anti წინააღმდეგ, corpus სხეული) იმუნოგლობულინური ბუნების ცილები, რომლებიც წარმოიქმნებიან ორგანიზმში ანტიგენის შეყვანის საპასუხოდ.

ანტიტოქსინი (anti წინააღმდეგ, toxikon შხამი) ანტისხეული, რომელიც წარმოიქმნება ორგანიზმში ბაქტერიული თუ სხვა წარმოშობის ტოქსინის შეჭრის საპასუხოდ.

ანჰიდრობიოზი (a, ან უარყ. თავსართი, hydor წყალი, bios სიცოცხლე) ანაბიოზის ერთ-ერთი ფორმა, რომელიც ვითარდება უწყლობის პირობებში.

აპომიქსისი (apo დან, mixis შერევა) ცხოველებისა და მცენარეების უსქესო

թქვაბინ bios ოიჯ, ცენოტანხი) ოიოჯ ცენოტანხინერი ოინასკოიოიონრ ერკარ ეჟინასკაყელ ოქვაბინი რაგსკაჟოიოჟანრ:

ՀԱԿԱՄԱՐՄԻՆՆԵՐ (anti դემ, corpus მარამინ) ოინონოეიოიოიქინაჟინ რნიოიოჟი საჟიტასკოცნერ, იოინჟ ოსკაიოიოიოი ონ ოი ოყათასაჟან ოიოინიჟდ ანსოიეცნეი ინერარკდამან:

ՀԱԿԱԹՈՒՅՏ (anti դემ toxikon ჰოიუნ) ჴასკამარამინინერ, იოინჟ ოსკაიოიოიოი ონ ოი ოყათასაჟან ოიოინიჟდ რასკთერაჟი კამ აჟ ოადამან ᰁოიუნი ინერიოიოიოი:

ԱՆՀԻԴՐՈԲԻՈԶ (an ᰁჟათასკან ინაჟსადანგ, hydor ჟოი, bios კყანჟ) ანაჟიოიჟ ოსნერიგ მსკნ Ꮓ, იოი რაროინოი Ꮓ ჟი რაგსკაჟოიოჟან Ꮓჟჟამანინერიოი:

ԱՊՈՄԻՔՄԻՍ (apo აოინგ, mixis ᰁათინოი) Ꮓენოტანხინერი ს როიუსერი ანსეო რადამგმან

გამრავლების ფორმა.

აპოსპორია (apo დან, sporos თესლი, ნაყოფი) მცენარეებში სასქესო თაობის განვითარება არა სპორებიდან, არამედ უსქესო თაობის სხვა უჯრედებიდან.

აპტერიები (a უარყ. თავსართი, pteron ბუმბული) ფრინველის სხეულის კონტურული ბუმბულით შეუმოსავი უბნები.

არაქნოენტომოლოგია (arachne ობობა, entoma მწერები, logos მოძღვრება) მეცნიერება, რომელიც შეისწავლის ობობასნაირებსა და მწერებს.

არაქნოლოგია (arachne ობობა, logos მოძღვრება) ზოოლოგიის დარგი, რომელიც სწავლობს ობობასნაირების ანატომიას, ემბრიოლოგიას, ფიზიოლოგიას, კლასიფიკაციას.

არენოიდია (arren მამრობითი,

ხეივანი):

აღიშორება (apo ათანგ, sporos სერმ, აუთილ) რიუსერის მღ სეოასკან სერნტი გარგაგონი იჯ ჟე საყორნერიგ, აყ სანსე სერნტი აყ რქიჯნერიგ:

აღსერიასერი (a ძისთასკან სანასადანგ, pteron ფისეოიერ) მონჯის მარმსის მასერი, ირსეღ რაგსაკაყიომ სნ სერრადბაყის ფისეოიერნერიღ:

არაქსინესიოლოგია (arachne საარღ entoma მიჯასთნერი, logos იოსამონგ) გისეოიერონ, ირღ გრაღყიომ საარღასკერიყანერი ს მიჯასთნერი იოსამნასაყიოიერამრ:

არაქსინოგია (arachne საარღ, logos იოსამონგ) ყენიანაყანსეოიერან გიოიღ, ირნ იოსამნასაყიომ ს საარღასკერიყანერი სანასეოიერან, სმრრეიოიღიან, ფიყიოიღიან, იასასკარგომრღ:

არრესიიერი (arren არასკან,

eidos სახე) მამრისათვის დამახასიათებელი მეორადი სასქესო ნიშნების გაჩენა მდედრში (მაგ., დედალში მამლისათვის დამახასიათებელი ბუმბულის შეფერილობა).

არქეგონიუმი (arche დასაწყისი, gone წარმომშობი) ხავსების, გვიმრანაირების და სხვ. მდედრობითი სასქესო ორგანო, სადაც მწიფდება კვერცხუჯრედი.

ასტრობიოლოგია (astron ვარსკვლავი, bios სიცოცხლე, logos მოძღვრება) მეცნიერება, რომელიც შეისწავლის სიცოცხლის გაჩენას სამყაროში, კოსმოსში და პლანეტებზე.

ატავიზმი (atavus შორეული წინაპარი) ორგანიზმში შორეულ წინაპართათვის დამახასიათებელი ნიშნების გამოვლენა (მაგ., ადამიანისათვის კუდისებრი დანამატი და სხვ.).

eidos դენჟ) Արուին բնորոշ երկրորդային սեռական ხատկանիչների առաջացում էգի მით (ორինასკ, հավի მით աքլորի փետուրին բնորոշ գունավորում):

ԱՐՔԵՂՈՆՈՒՄ (arche սկիզբ, gone ծնունդ) մամուռների, պտերանմանների, մերկասերմերի և այլն իգական սեռական օրգան, որտեղ հասունանում է ձվաբջիջը:

ԱՍՏՐԱԿԵՆՍԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ (astron աստղ, bios կյանք, logos ուսմունք) Գիտություն, որի ուսումնասիրման առարկան կյանքի ծագումն է, էվոլյուցիան, և տարածումը տիեզերքում;

ԱՏԱՎԻԶՄ (atavus հեռավոր նախնի) Հետագա սերունդների կառուցվածքում, վաղուց մեռած նախնիների կազմաբնախոսական և հոգեկան գծերի ի հայտ գալը (օրինակ, մարդու պոչանման

აუტოსომა (out გარეთ; soma სხეული) ნებისმიერი არასასქესო წყვილი ქრომოსომა.

აუგია (a უარყ. თავსართი, phago ვჭამ, ვშთანთქავ) კვების შეწყვეტა ცხოველების განვითარების სხვადასხვა სტადიებზე, აგრეთვე არახელსაყრელ პირობებში.

ბაზიდიომიცეტები (basidia ფუძე, mykes სოკო) სოკოების კლასი ქუდიანი სოკოები, აბედა სოკოები და სხვა, რომელთაც გააჩნიათ გამრავლების განსაკუთრებული, სპორების წარმომქმნელი ორგანოები ბაზიდიები.

ბათობიონტები (bathos სიღრმე, bios სიცოცხლე) ორგანიზმები, რომლებიც ცხოვრობენ წყლის ღრმა (200-300 მეტრზე ქვევით) ფენებში.

ხაქელადიკლ აქს):

ԱՈՒՏՈՍՈՍ (out դուրս, soma մարմին) Յանსկացած անսեռ գույգ քրոմոսոմներ:

ԱՖԱԳԻԱ (an ძխտական նախածանց, phago ուտում եմ, կլանում եմ) Կերակրման դադարեցում կենդանիների զարգացման տարբեր փուլերում, ինչպես նաև անբարենպաստ պայմաններում:

ԲԱԶԻԴԻՈՄԻՑԵՏՆԵՐ,
ԲԱԶԻԴԱՎՈՐ ՄՍԿԵՆ (basidia հիմք, mykes սունկ) Մսկերի դաս, գլխարկավոր սնկեր, ուտելի և թունավոր սնկեր, որոնք ունեն բազմացման հատուկ օրգաններ` սպորներ առաջացնող բազիդիումներ:

ԲԱԹՈՒԲԻՈՆՏՆԵՐ (bathos խորություն, bios կյանք) Օրգանիզմներ, որոնք ապրում են ջրի խորը (200-300 մետրից ներքև) շերտերում:

ბაკულოვირუსები (baculine ჩხირისებრი; virus შხამი)
ბაკულოვირუსების ოჯახის წარმომადგენლებს გააჩნიათ ორჯაჭვიანი რგოლოვანი დნმ.

ბალანტიდიუმი (Balantidium ცოლი) პარაზიტული ინფუზორიების წარმომადგენელია, რომელიც ბინადრობს ადამიანის მსხვილ ნაწლავში.

ბაროტოლერანტული ბაქტერიები (baros მიძიმე; tolerantia მოთმინება) ბაქტერიები, რომელთაც ძალუძთ ზრდა და გამრავლება როგორც ნორმალური ატმოსფერული წნევის, ასევე მაღალი წნევის პირობებშიც.

ბაროქორია (baros მიძიმე, choreo ვერცვლდები) სიმძიმის ძალის მოქმედებით დიასპორების ჩამოცვენა.

ბატრაქოლოგია (batrachos ბაყაყი, გომბეშო, logos მოძღვრება) ზოოლოგიის

ბაკულოვირუსები (baculine ბიქსი, გოაქსიანის, virus ჭიკა) ბაკულოვირუსების ოჯახის წარმომადგენლებს გააჩნიათ ორჯაჭვიანი რგოლოვანი დნმ.

ბალანტიდიუმი (Balantidium სქი) შხამისებრი ინფუზორიების წარმომადგენელია, რომელიც ბინადრობს ადამიანის მსხვილ ნაწლავში.

ბაროტოლერანტული ბაქტერიები (baros ბანრ, tolerantia ხამრეტიუმი) ბაქტერიები, რომელთაც ძალუძთ ზრდა და გამრავლება როგორც ნორმალური ატმოსფერული წნევის, ასევე მაღალი წნევის პირობებშიც.

ბაროქორია (baros ბანრ, choreo ხარეტიუმი) სიმძიმის ძალის მოქმედებით დიასპორების ჩამოცვენა.

ბატრაქოლოგია (batrachos ბატრაქოს, გომბეშო, logos მოძღვრება) ზოოლოგიის

დარგი, რომელიც შეისწავლის
წყალბმელეთა ცხოველებს.

ბაქტერიები (bakterion ჩხირი)
ერთუჯრედიანი მიკროორგა-
ნიზმები, რომელთაც არა აქვთ
მემბრანით შემოსაზღვრული
ბირთვი. ყველა მათგანს
(გარდა მიკოპლაზმებისა)
გააჩნია უჯრედის კედელი.

**ბაქტერიების ინვოლუციური
ფორმები** (bakterion ჩხირი, in-
ში, volvo ვაბრუნებ, ვატრია-
ლებ) ამა თუ იმ სახეობის
ბაქტერიისათვის უჩვეულო
უჯრედული ფორმები, რომ-
ლებიც წარმოიქმნებიან
არახელსაყრელი პირობების
გავლენით.

ბაქტერიემია (bakterion ჩხირი,
haima სისხლი) ბაქტერიების
არსებობა სისხლში.

ბაქტერიოზა (bakterion ჩხირი)
ბაქტერიებისა და პარკოსანი
მცენარეების (კერძოდ, მათი
კოჟრების) თანაცხოვრება.

ნოსონასაჩიომ ლ
ერაგამაჟაქინ ცენიანჩინერ:

შანრენერ (bakterion გოაქიკ)
შჩაჟეჟე მჩქოოიოგანჩიანერ,
იოინჟ ჯინსენ ჟაღანჟოდ
აყათად კოიიჟ: ზრანჟ ჟოიონ ლ
(ჟაგათოიჟამჟ
მჩქოაყაადანერჩ) იონსენ
ჟეჟაქინ აყათ:

**ჟაყსენრჩასენრჩ ჩსჟოლჟინიზ-
ჩინს ჟსჟენ** (bakterion ჟოიიკ,
გოაქიკ, in - მსე, volvo ქსერაჟა-
რჟნოი მს, ჟრეიოი მს) იოიოჟსქი
თსსასქი ჟასქსერჩანსერჩ
ხამარ ანსოქოი ჟეჟაქინ ჟსსერ,
იოინჟ ჟსაქოიქოი მს
ანჟარენსაყათ აყაყმანსსერჩ
აღეღეიოჟან თასქ:

ჟაყსენრსშჩა (bakterion ჟოიიკ,
გოაქიკ, haima არეიონ)
შანრენერჩ ათქაყოიოიონ
არეიონ მსე:

ჟაყსენრჩიო (bakterion ჟოიიკ)
შანრენერჩ ს ხასოქსაღნე-
ლეწაყინ ჟოიუსერჩ
(მასანაქოიოაყეს, იჟანს
კოჟოთოსსერჩ)

ბაქტერიოლიზი (bakterion ჩხირი, lysis დაშლა)
ბაქტერიების დაშლა, მაგ.,
ბაქტერიოფაგებით,
ლიზოციმით და სხვ.

ბაქტერიოლიზინები (bakterion ჩხირი, lysis დაშლა)
ანტისხეულები, რომლებიც
კომპლემენტის
მონაწილეობით შლიან
ბაქტერიების უჯრედის
კედელს და იწვევენ
ბაქტერიოლიზს.

ბაქტერიოლოგია (bakterion ჩხირი, logos მოძღვრება)
მეცნიერება ბაქტერიების
შესახებ. მიკრობიოლოგიის
ერთ-ერთი დარგია.

ბაქტერიოპლანქტონი (bakterion ჩხირი, planktos მოხეტიალე)
პლანქტონის მიკროსკოპული
ფლორა.

ბაქტერიოსტაზი (bakterion ჩხირი, stasis დგომა) ბაქტერიების

ხამაციასკვირების:

ჩაყვანილობა (bakterion ბოქსი,
გოაქსი, lysis გაყვანილება)
ჩასტერჩანსტრი გაყვანილება,
სადამაქობა, ბრჩანსა,
ჩასტერჩიფადტოქ, ქიღეჩინოქ
და აქ:

ჩაყვანილობა (bakterion ბოქსი, გოაქსი, lysis
თარქაქობა, გაყვანილება)
ჯასდამარქინსტრი, ბრინქ
სინაქსმსტრი` რაქარქამასი,
მასნასკვირქამქ გაყვანილება სნ
ჩასტერჩანსტრი რქაქინ აქათქ
და ათაჯაგნოქ ჩასტერჩიქიქ:

ჩასტერჩანსტრი (bakterion ბოქსისტრი, logos ნოსტინქ)
ჭიბოქობა
მჩსტრიქანსტრის,
მანრჩნსტრის მასინ,
მანრჩსკნსაქანოქანს მას:

ჩაყვანილობა (bakterion ბოქსი, გოაქსი, planktos
ქაქათოქ) ქლანსტონის
მანრქიქთასქაქინ ქიქრანს:

ჩაყვანილობა,

ჩაყვანილობა (bakterion

ზრდა-გამრავლების შეჩერება
ფიზიკური ან ქიმიური
ფაქტორების საშუალებით.

ბაქტერიოფაგი (bakterion ჩხირი,
phagos შთანთქმელი)
ვირუსები, რომლებიც
მრავლდება ბაქტერიებში და
ანადგურებს მათ. გამოიყენება
სამკურნალო მიზნებისათვის.

ბაქტერიციდები (bakterion ჩხირი;
caedo ვკლავ) ნივთიერებები,
რომელთაც ბაქტერიების
მოსპობის უნარი გააჩნიათ.
მაგ. ანტიბიოტიკები,
ფიტონციდები.

ბალლინჯო (Cimex lectularius)
მწერთა კლასის წარმომად-
გენელი. უმთავრესად მცე-
ნარეთა მავნებელია, ზოგი-
ერთი სახეობა კი ადამიანისა
და ცხოველთა პარაზიტი.

ბაცილა (bacillus ჩხირი)
ჩხირისებრი ფორმის

ბოქსი, გოაქსი, stasis კანცნქ)
ჩასკტერჩანსტრჩ ადჩ იო
ჩადანგმან ტრჩ იათარდ
ანჩარნსაყასო (ქჩმჩასკან,
ჭჩქჩსკსკან ს აყ) ცორბონსტრჩ
მჩიჯიგოქ:

ჩასსტრჩიწსაფ (bakterion ბოქსი,
გოაქსი, phagos ჯბბქ)
ქჩროსნტრ, ირონქ რადანანოა
ნს რასკტერჩანსტროა ს
იჯწყაგნოა სრანგ:
ოცოაფორბქოა ლ რობმან
საყათასკსტროქ:

ჩასსტრჩიწსჩრ (bakterion ბოქსი,
გაქსი, caedo საყანოა ნა)
სყობტრ, ირონქ ბბოქად ნს
მანრლასაყან ხასკოქოქამქ,
ოქჩსასკ, ხასკაქოთქსტრქ,
ჭჩოთნგქოქსტრქ:

ფაწსიჯჩლ (cimex lectularius)
სქჯასტნტრჩ იასაქ
ნტრქსაყაგოქგქ: ჯჩმნასკანოა
როქსტრჩ ქსასასკარ ლ, ჩსკ
იროქ თსასკსტრ` მარქო ს
კსნქოანქსტრჩ მასკაროქბ:

ჩასჩლ, ზიბოქა, ჩასტლ (bacillus
ბოქსი, გოაქსი) ზოაქსკაბს

ბაქტერია.

ბენტოსი (benthos სილრმე)
წყალსატევების ფსკერზე
ბინადარი ორგანიზმების
ერთობლიობა.

ბენტოფაგები (benthos სილრმე,
phagos მშთანთქმელი)
წყალსატევის ფსკერზე
მცხოვრები ორგანიზმებით
მკვებავი ცხოველები.

ბიოაკუსტიკა (bios სიცოცხლე,
akustikos სმენითი) ზოოლო-
გიის დარგი, რომელიც
სწავლობს ცხოველების
ხმოვან სიგნალიზაციას, მათ
ურთიერთობას ბუნებაში
(ბიოკომუნიკაციას),
ორიენტაციას სივრცეში.

ბიოგენეზი (bios სიცოცხლე,
genesis წარმოშობა) თეორია,
რომელიც ხსნის ცოცხალი
ორგანიზმების წარმოქმნას
მხოლოდ ცოცხალი
ორგანიზმებისაგან.

ბიოგეოგრაფია (bios სიცოცხლე,

მანრქ:

ბენტოზი (benthos ჯიუტიკონი)
მრამყარნერქი ხასთაქინ
ააქიოქ ოქანქიქმნერქი
მქასნიოქონი:

ბენტოფაგენი (benthos
ჯიუტიკონი, phagos ქქანოქ)
მრამყარქი ხასთაქიოქ მნასქქიოქ
ოქანქიქმნეროქ სსქიოქ
ქსნქანქინერქ:

ბიოაკუსტიკა (bios ქქანქ,
akustikos ქათქასქან)
ქსნქანსაქანოქქანს ძქიოქ, იქრნ
ნიოქმნასაქიოქმნს
ქსნქანქინერქი ძაქანსაქინ
აქქანსქანსნერქ, სქრანს
ხარაქეროქქონსნერქ მნიოქქანს
(ქიოქხაქიოქქასქვიოქქონს) მსქ,
ქიოქმნიოქიოქნიოქმნს თარაქოქქანს
მსქ:

ბიოგენეზი, გენეზი (bios ქქანქ, genesis ძაქიოქმ)
სქსოქქონს, იოქრქ მრასაქიოქმნს
ქსნქანსქი ოქანსქიქმნერქი
ძაქიოქმნს მქქანს ქსნქანსქი
ოქანსქიქმნერქიქ:

ბიოგეოგრაფია, გეოგრაფია

ge დედამიწა, grapho ვწერ)
მეცნიერების დარგი,
რომელიც სწავლობს
ცხოველების, მცენარეების და
მიკროორგანიზმების
დედამიწაზე გავრცელების
კანონზომიერებებს.

ბიოგეოსფერო (bios სიცოცხლე,
ge დედამიწა, sphaira სფერო)
დედამიწის გარსი, რომელშიც
კონცენტრირებულია მთელი
პლანეტის ცოცხალი მასა.

ბიოგეოფიზიკა (bios სიცოცხლე,
ge დედამიწა, physis ბუნება)
მეცნიერების დარგი, რომე-
ლიც სწავლობს დედამიწაზე
სიცოცხლესთან დაკავშირე-
ბულ ფიზიკურ პროცესებს.

ბიოგეოქიმია (bios სიცოცხლე, ge
დედამიწა, chemeia ქიმია)
მეცნიერების დარგი,
რომელიც ბიოსფეროში
მიმდინარე გეოქიმიურ
პროცესებში სწავლობს

ბიოგენეტიკა (bios კვანძი,
ge ბრუნვა, grapho ვწერ) ხეობის
გენეტიკის დარგი, რომელიც
სწავლობს ცხოველების და
მიკროორგანიზმების გენეტიკის
კანონზომიერებებს.
ორივე დარგის საერთო სახელია:
ბიოგენეტიკა

ბიოგენეტიკა (bios კვანძი,
ge ბრუნვა, sphaira
ხეობის) სწავლობს ცხოველების
და მიკროორგანიზმების გენეტიკის
კანონზომიერებებს.
ორივე დარგის საერთო სახელია:
ბიოგენეტიკა

ბიოგენეტიკა,
ბიოგენეტიკა (bios კვანძი, ge
ბრუნვა, physis ხეობის)
სწავლობს ცხოველების და
მიკროორგანიზმების გენეტიკის
კანონზომიერებებს.
ორივე დარგის საერთო სახელია:
ბიოგენეტიკა

ბიოგენეტიკა (bios კვანძი, ge
ბრუნვა, chemeia ქიმია)
სწავლობს ცხოველების და
მიკროორგანიზმების გენეტიკის
კანონზომიერებებს.
ორივე დარგის საერთო სახელია:
ბიოგენეტიკა

ცოცხალი ორგანიზმების როლს.

ბიოგეოცენოზი (bios სიცოცხლე, ge დედამიწა, koinos) საერთო ნივთიერებების და ენერჯის ცვლით ერთმანეთთან დაკავშირებული ცოცხალი ორგანიზმების (მცენარეების, ცხოველების, მიკროორგანიზმების) და არაცოცხალი კომპონენტების ერთიანი სისტემა.

ბიოგეოცენოლოგია (bios სიცოცხლე, ge დედამიწა, koinos საერთო, logos მოძღვრება) მცენიერება, რომელიც სწავლობს ბიოგეოცენოზების კომპონენტებს შორის ურთიერთდამოკიდებულებას.

ბიოკატალიზი (bios სიცოცხლე, katalysis დაშლა) ცოცხალ ორგანიზმებში მიმდინარე ქიმიური რეაქციების დაჩქარება ფერმენტების მეშვეობით.

გორბუნაგნსრომ კნტანსი ორგანიზმების ენერჯი:

ბიოგეოცენოზი (bios კუანჲ, ge ჲრკჲრ, koinos რნტჲანოჲრ) სუოჲრჲი ს ჲნტრტჲაჲი ჲიჲსანსკოჲოჲამჲ კააჲკაბ, კნტანსი ს ანსკნტან რაჲაჲრამასჲრჲი (როჲსჲრჲი, კნტანსჲნსჲრჲი, აჲკოჲოჲრგანსჲჲანსჲრჲი) ჲიჲსაჲარაბ აჲაჲმანსაჲოჲრჲაბ ჲამაჲჲრ ჲ:

ბიოგეოცენოლოგია (bios კუანჲ, ge ჲრკჲრ, koinos რნტჲანოჲრ, logos რსამოჲჲ) ჲჲოჲოჲოჲინ, Სრნ რსოჲმანსაჲოჲომ ჲ რჲოტეოგნოტჲი რაჲაჲრჲჲნსჲრჲი ჲიჲსაჲარაბ კაჲაჲაბოჲოჲინჲ:

ბიოკატალიზი, ჲნსსაჲსაჲი (bios კუანჲ, katalysis ჲაჲჲაჲოჲინ) ჲნტანსი Სრგანსჲჲანსჲრომ რნჲაგოჲ ჲჲამჲასკან Სნსკჲჲანსჲრჲი არაგაგოჲინ ჲტრანსსინსჲრჲი აჲჲოგოჲი:

ბიოკატენა (bios სიცოცხლე; catena ჯაჭვი, უწყვეტი რიგი) ბიოცენოზის კანონზომიერი ცვლა სივრცეში.

ბიოკლიმატოლოგია (bios სიცოცხლე, klima მხარე, logos მოძღვრება) კლიმატური ფაქტორების გავლენის შესწავლა ცოცხალ ორგანიზმებზე.

ბიოკომუნიკაცია (bios სიცოცხლე, communico ვაკავშირებ) ცხოველების ურთიერთობა ერთმანეთთან ინფორმაციის გადაცემა ერთი ან სხვადასხვა სახეობის ცხოველებს შორის სპეციალური სიგნალების მეშვეობით.

ბიოლოგია (bios სიცოცხლე, logos მოძღვრება) აერთიანებს მეცნიერებებს ცოცხალი ბუნების, მისი აგებულებისა და ფუნქციების, წარმოშობის,

ბიოკატენა (bios კუანძი, catena ჯაჭვი, უწყვეტი რიგი) ბიოცენოზის კანონზომიერი ცვლა სივრცეში.

ბიოკლიმატოლოგია (bios სიცოცხლე, klima მხარე, logos მოძღვრება) კლიმატური ფაქტორების გავლენის შესწავლა ცოცხალ ორგანიზმებზე.

ბიოკომუნიკაცია (bios სიცოცხლე, communico ვაკავშირებ) ცხოველების ურთიერთობა ერთმანეთთან ინფორმაციის გადაცემა ერთი ან სხვადასხვა სახეობის ცხოველებს შორის სპეციალური სიგნალების მეშვეობით.

ბიოლოგია (bios სიცოცხლე, logos მოძღვრება) აერთიანებს მეცნიერებებს ცოცხალი ბუნების, მისი აგებულებისა და ფუნქციების, წარმოშობის,

განვითარების, გავრცელების და ურთიერთთანაცხოვრების შესახებ.

ბიოლოგიზმი (bios სიცოცხლე) სოციალური პროცესებისა და მოვლენების დაყვანა ბიოლოგიურ მოვლენებამდე.

ბიოლოგიურად აქტიური ნივთიერებები (bios სიცოცხლე, logos მოძღვრება) ცოცხალი ორგანიზმის მიერ გამომეშავებული ნივთიერებები (მაგ., ჰორმონები), რომლებიც ასტიმულირებენ მის განვითარებას ან ფუნქციებს.

ბიოლოგიური გამოსხივება (bios სიცოცხლე, logos მოძღვრება) ორგანიზმის მიერ ელექტრომაგნიტური, სითბური და სხვა ბუნების სხივების ინდუქციის, აგრეთვე მის მიერ ელექტრომაგნიტური და სხვა ფიზიკური ველების შექმნის მოვლენა.

გორბათიუქსერქი, ბადანან, ვარყავანან, თარაბმან ფიქსაუარა

ხამაფიუასვიუქსან მასაქნ:

ԲԻՈԼՈԳԻԶՄ (bios կյանք) Բնության օրինաչափությունները հասարակական երևույթների վրա თარածող ուսմունք:

ԿԵՏԱԲԱՏԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎ

ՆՅՈՒԹԵՐ (bios կյանքի, logos տեսություն) Կենդանի օրգანიզმների կողմից արտադրված სუბსტანციები (օრինასკ, հორմონներ), որոնք խթանում են նրա ვարգացումը կամ գորბათიუქსერქ:

ԲԻՈԼՈԳԻԱԿԱՆ` ԿԵՏԱԲԱՏԱԿԱՆ ԺԱՌԱԳԱՅԹՈՒՄ (bios կյանք, logos տեսություն) Օրգანიզմի կողմից էլեկտრամագնիսական, ջերմային և այլ բնության ճառագայթների ինդուկցիա, ինչպես նաև նրա կողմից էլեկտრամագնիսական դաշտեր և այլ ֆիզիკական դաշտեր

ბიოლოგიური იზოლაცია (bios სიცოცხლე, logos მოძღვრება; isolation განცალკევება) ორგანიზმების შეჯვარების შეუძლებლობა ბიოლოგიური მიზნების გამო.

ბიოლოგიური კიბერნეტიკა (bios სიცოცხლე, logos მოძღვრება, kybernetike მართვის ხელოვნება) კიბერნეტიკის განხრა, რომელიც სწავლობს ბიოლოგიურ სისტემებში მართვისა და ინფორმაციის გადამუშავების კანონზომიერებებს.

ბიოლოგიური მეთოდი (bios სიცოცხლე, logos მოძღვრება, methodos კვლევა) მავნე ორგანიზმების რაოდენობის შემცირება სხვა ცხოველების, კერძოდ, მტაცებლების, პარაზიტების (ე.წ. სუპერპარაზიტების) მეშვეობით.

ასთებელი ზრდა:

ԲԻՈԻԶՈԼՅԱՅԻԱ, ԿԵՍԱՄԵ-ԿՈՒՍԱՅՈՒՄ (bios կյանք, logos տեսություն, isolation մեկուսացում) Օրգանիզմների խաչասերման անհնարի-նությունը կենսաբանական պատճառներով:

ԲԻՈԿԻԲՆՈՆԵՏԻԿԱ, ԿԵՍԱԿ-ԻԲ-ՆՈՆԵՏԻԿԱ (bios կյանք, logos տեսություն, kybernetike կառավարման արվեստի) Կիբեռնետիկայի ուղղություն, որն ուսումնասիրում է կենսաբանական համակարգերում կառավարման և տեղեկատվության վերամշակման օրինաչափությունները:

ԿԵՍԱԲԱՆԱԿԱՆ ՄԵԹՈԴ (bios կյանք, logos տեսություն, methodos հետազոտություն) Վնասակար օրգանիզմների քանակի նվազեցում այլ կենդանիների, մասնավորապես, գիշատիչների, մակաբույծների (այսպես կոչված՝

პროცესი. დამახასიათებელია ინდივიდთა რიცხოვნების მკვეთრი კლება (სრულ გადაშენებამდე)

ბიოლოგიური საათი (bios სიცოცხლე, logos მოძღვრება) ცოცხალი ორგანიზმების დროში ორიენტაციის თვისება, უნარი, რაც დაფუძნებულია უჯრედებში მიმდინარე ფიზიკური და ქიმიური პროცესების პერიოდულობაზე.

ბიოლოგიური სიკვდილი (სიცოცხლე, logos მოძღვრება) ორგანიზმში ნივთიერებათა ცვლის სრული შეწყვეტა, რასაც თან ახლავს ქსოვილებისა და ორგანოების შეუქცევადი ცვლილებები.

ბიომედიცინა (bios სიცოცხლე; medicina მედიცინა) ბიოლოგიურ საფუძვლებზე დაყრდნობილი კლინიკური მედიცინა.

ბიონტი (bion ცოცხალი არსება)

ანხათნების ჯგუფის სტრუქტურის ნაგებობა (მისი ადრეული წარმოშობისა და განვითარების):

ყნსსაფანსაყანს ჟანსანის

(bios კვანძი, logos თანხმობა) ყნსანის ორგანიზმების ჟანსანის მდე კონსტრუქციის ნაგებობა, იგი ხიანსად და რეგულაციის მდე რეგულირებადი ფიქსირებადი და კონსტრუქციის ადრეული წარმოშობისა და განვითარების:

ყნსსაფანსაყანს სანს (bios

კვანძი, logos თანხმობა) ორგანიზმის ნივთიერებისა და ენერჯის ნაგებობისა და განვითარებისა და რეგულირებადი ფიქსირებადი და კონსტრუქციის ადრეული წარმოშობისა და განვითარების:

ყნსსაფანსაყანს სანს (bios

კვანძი, medicina რეგულირება) ყნსანის ნაგებობისა და განვითარებისა და რეგულირებადი ფიქსირებადი და კონსტრუქციის ადრეული წარმოშობისა და განვითარების:

ბიონტი (bion კონსტრუქციის ადრეული წარმოშობისა და განვითარების)

ორგანიზმი, რომელიც ევო-
ლუციის პროცესში შეგუებუ-
ლია განსაზღვრულ გარემოში
არსებობას. განარჩევნ
ბიონტების მრავალ ფორმას:
აერობიონტებს, პიდრობიონ-
ტებს და ა.შ.

ბიოპოლიმერები (bios
სიცოცხლე, poly მრავალი,
meros ნაწილი)
მაღალმოლეკულური
ბიოლოგიური შენაერთები,
რომლებიც წარმოადგენენ
ცოცხალი ორგანიზმების
სტრუქტურულ ნაწილებს
(ცილები, ნუკლეინის მუავები,
პოლისაქარიდები და სხვ.).

ბიოსპელეოლოგია (bios
სიცოცხლე, spelaion მღვიმე,
logos მოძღვრება) მეცნიერება,
რომელიც შეისწავლის
მღვიმეებში გავრცელებულ
ცოცხალ ორგანიზმებს.

ბიოსფერო (bios სიცოცხლე,
sphaire სფერო) დედამიწის
გარსი, რომლის შედგენილო-
ბა, სტრუქტურა და ენერგეტიკა

ორგანიზმად, ირე ლიუციუხაჟი
გორბრუნჯაგონ ხარმარეცქად ლ
ირიჯასქი მჩჯაქაჟიონ
გოჟიოქანრ: საჟრერასქონ ლნ
ქიონსონრქი რაქმარქიქ დსონრ
ასქიოქიონსონრ,
ხიქიოქიონსონრ ს აჟლ:

ყნსსაჟიოქსონრ (bios ჟჟანქ,
poly რაქმარქიქ, meros მას)
სასქიონიქსქიოქჟარ
ქსნსარქანსასქან
მჩაგოქოქონსონრ, ირინქ
ქსნქანსი ორგანიქიმონრქი
ქათოცქადქჟაჟინ ამასონრ ლნ
ხანქისანონ (საქისასქიოცნონრ,
ნოქსქინასქოქონსონრქი,
აქიქსასქარქიქონრ ს აჟლ):

რქიოსქსქიოქი (bios ჟჟანქ,
spelaion ქარანდაქ, logos
თსოქოქონ) გქიოქოქონ, ირნ
ოქსონსასქიონრ ლ
ქარანდაქსონრონ თარაბქად
ქსნქანსი ორგანიქიმონრქი:

ყნსსიოქონრ (bios ჟჟანქ, sphaire
გონიქ) ზქიქიქი ოქოქანსქიქ, ირქი
ქაქმრ, ქათოცქადქრ ს
ქსნრქსთიქსან სახმანქიონ ლნ

განისაზღვრება ცოცხალი ორგანიზმების ერთობლივი ცხოველქმედებით.

ბიოტა (biota სიცოცხლე) რომელიმე ტერიტორიისათვის დამახასიათებელი ცოცხალ ორგანიზმთა ისტორიულად ჩამოყალიბებული ერთობლიობა.

ბიოტექნია (bios სიცოცხლე, techne უნარი, ოსტატობა) გარეული სასარგებლო ცხოველების მოშენებისა და გამრავლების ღონისძიებათა სისტემა.

ბიოტექნიკა (bios სიცოცხლე, techne უნარი, ოსტატობა) ტექნიკური ხელსაწყოები, რომლებიც განკუთვნილნი არიან ბიოლოგიური კვლევისათვის.

ბიოტექნოლოგია (bios სიცოცხლე, techne ხელოვნება, მეც-

ქნისა) ორგანიზმების მქადაცხად
ქნისააგორბონსეოქამრ`
ქნისა) ორგანიზმების
რნასქეცად სრქრქი ჟათანქრ:

ბიოტა (biota სქანქრ) ორს
თარაბქინ რნორქ ქნისა) ორგანიზმების
აქათმასქანორქნ ჰსაქორქად
მქადაცხად:

ბიოტექნია (bios სქანქრ, techne ონასქიქიქონ, ხსთიქიქონ) ქაქრქი ოცთასქარ ქნისა) ორგანიზმების
რნობმან ს რაქმასქმან
მქიქიქათონსქრქი ხსმასქარქ:

ბიოტექნიკა (bios სქანქრ, techne ონასქიქიქონ, ხსთიქიქონ) სქქინქქასქან
სარქქაქიქიქონსქრ, ორინქ
ნასქასთესქად სქ
ქნისა) ორგანიზმების
ხსთაქიქიქიქიქონსქრქი ხსმარქ:

ბიოტექნოლოგია,
ბიოტექნოლოგია (bios

ნიერება, logos მოძღვრება) იმ მეთოდების ერთობლიობა, რომელთა საშუალებით იღებენ ადამიანისათვის საჭირო პროლექტებს (სხვადასხვა წამლებს, ანტიბიოტიკებს).

ბიოტიპი (bios სიცოცხლე, typos ანაბეჭდი, ნიმუში) ორგანიზმების ჯგუფი, რომელთაც გააჩნიათ მსგავსი გენოტიპი და ფენოტიპი (მაგ., კლონი მცენარეებში).

ბიოტოპი (bios სიცოცხლე, topos ადგილი) ბიოსფეროს ნაწილი, რომელსაც გააჩნია ერთგვაროვანი აბიოტური პირობები (კლიმატი, რელიეფი და სხვ.).

ბიოტოქსინები (bios სიცოცხლე, toxikon შხამი) ცოცხალი ორგანიზმების მიერ გამოყოფილი შხამიანი ნივთიერებები.

ბიოტროფები (bios სიცოცხლე, trophe კვება) ორგანიზმები, რომლებიც იკვებებიან

კვანძ, techne არქიტექტურა, გეოლოგია, logos თეოლოგია) სან მსოფლიოსი მქაანოლოგია, ირინე მქივივი სოანოი ნან მაროკანე ხანარ ანხრადქუთ ააყრანქნერ (ილეირაყ, ხასარქიოტიქნერ):

ბიოსფერო, ცენტრალიზაცია (bios კვანძ, typos ხსენება, სიბრტყე) ორგანიზმების ჯგუფი, ირინე იონენ სანან გენოტიპი სი ქნოტიპი (ორქინას, კლინე რიუსერქი მსე):

ბიოსფერო (bios კვანძ, topos ქაყრ) ბრქრქი მასქერსოქი (განაქქი კან ქრანქარქი) თნქანას, ირინე იონქი მქიქაქაქი სოქნასთნასს არქიოტიქი აქანანქნერ (იქქნქ, კქქან, ხიქნერ):

ბიოსფეროს სფერო (bios კვანძ, toxikon ჯოქნ) ცენტრალქი ორგანიზმების კიოქიქ ართოქრქად ჯონასქიოქი სოქნერ:

ბიოსფეროს სფერო, ცენტრალიზაცია (bios კვანძ, trophe სიბრტყე), ორგანიზმების,

ცოცხალი ორგანიზმებით.

ბიოფიზიკა (bios სიცოცხლე, physis ბუნება) მეცნიერება, რომელიც შეისწავლის ცოცხალ ორგანიზმში მიმდინარე ფიზიკურ და ქიმიურ პროცესებს.

ბიოქიმია (bios სიცოცხლე, chemeia ქიმია) მეცნიერება, რომელიც შეისწავლის ცოცხალ ორგანიზმებში შემავალი ნივთიერებების ქიმიურ სტრუქტურას.

ბიოცენოზი (bios სიცოცხლე, koinos საერთო) მიკროორგანიზმების, სოკოების, მცენარეებისა და ცხოველების ერთობლიობა, რომლებიც არსებობენ ხმელეთის ან წყალსატევის მეტ-ნაკლებად ერთგვაროვან არეალში.

ბიოცილი (bios სიცოცხლე, caedo ვკლავ) ნივთიერება, რომელიც სპობს ყოველივე

ორივე ასკიონს და კენეტას ორგანიზმებს:

ბიოფიზიკა, ფიზიკა (bios კუანუ, physis რნოქონს) ფიზიკონს, ორნოთონსადაცხრონს და კენეტას ორგანიზმებს რნოქონს ფიზიკასა და კენეტას ორგანიზმებს:

ბიოქიმია, ფიზიკა (bios კუანუ, chemeia ქიმიკა) ფიზიკონს, ორნოთონსადაცხრონს და კენეტას ორგანიზმების მხარეს მათონს ქიმიკასა და ნივთების კათონსდაცხრონს:

ბიოცენოზი (bios კუანუ, koinos რნოქონს) შიკროორგანიზმების, ასკების, რიკების და კენეტასების ხამაქონს, ორნოქონსადაცხრონს და კენეტას ორგანიზმების ხამაქონსადაცხრონს:

ბიოცილი (bios კუანუ, caedo ასკონს და) ნივთ, ორნოქონსადაცხრონს და კენეტას ორგანიზმებს:

ცოცხალს.

ბლასტომერები (blastos
ყლორტი, ღივი, meros
ნანილი) ემბრიონული
უჯრედების ზოგადი
დასახელება.

ბლასტოცისტა (blastos ყლორტი,
ღივი, kystis ბუშტი) ადამიანის
და სხვა ძუძუმწოვრების ჩანა-
სახის განვითარების სტადია,
რომელიც წარმოიქმნება
განაყოფიერებული კვერცხის
დაყოფის შედეგად.

ბლასტულა (blastos ყლორტი,
ღივი) მრავალუჯრედიანი
ორგანიზმის ჩანასახის
განვითარების ერთ-ერთი
სტადია.

ბრაქიოზავრები (Brachiosauria)
მეზოზოური ერის ნამარხი
მსხვილი ქვეწარმავალები.

ბრიობიონტები (brion ხავსი, bios
სიცოცხლე) ხავსის საფარის
ბინადრები.

ბუნება არაცოცხალი და

რან:

BLASTOSPERSE (blastos ბილ,
რნაკიოლ, meros მასა)
საჟმნაჟიჩ რქიჯნერჩი
რნჟიხანოი რანქანოი რ:

BLASTOCYSTIS (blastos ბილ, რნაკიოლ,
kystis ჟიოქიქ) შაროქანაგ ს აჟლ
ქარქანათონსნერჩი აჟოქი
კარკაგმან ჟიოლ, ირნ
ათაჯანოი ლ რქემნაქიოქად
აკქი რაქანმან ხესოსანქოქ:

BLASTULA (blastos ბილ, რნაკიოლ)
რადმარქიქ იოქანქიქი საჟმი
კარკაგმან ჟიოქერჩი მსქლ:

BRACHIOSAURIA (Brachiosauria)
შეკოქოქან იარაჯრქანქი
იჯნჯაგაბ ჟოქიოქაქიოქ
ათოქონსნერ:

BRIBIONTES (brion მამოლ,
bios ჟიანქ)
შამოაბაბქიოქსნეროი მ
რნაქქიოქ ქსნჟანქნერ:

BIOTIC ` ანსქსნჟან ს

ცოცხალი სამყაროს ერთიანი, ურთიერთდაკავშირებული სისტემების კომპლექსი (ბიოსფერო, აბიოსფერო, ტექნოსფერო, ანთროპოსფერო და სხვ.).

გადაშენება პროცესი, რომელიც გამოწვეულია რეპროდუქციის შეჩერებით ან მკვეთრი დაცემით და მალალი სიკვდილიანობით, რის შედეგადაც პოპულაციის რიცხოვნება მკვეთრად მცირდება.

გამაფრთხილებელი

შეფერილობა ზოგიერთი ცხოველის მკვეთრი ფერები, რითიც საკვებად უვარგისი ცხოველები მიანიშნებენ მტაცებლებს ამის შესახებ.

გამეტები (gamete ცოლი, gametes ქმარი) მდედრობითი და მამრობითი სასქესო უჯრედები, კვერცხუჯრედი და სპერმატოზოიდი, რომლებიც ერთმანეთთან შერწყმის საშუალებ-

სენთან აჯიარხი მქასნასკან, ფიქსკაყასკვად ხამასკარცერი ხამასქრ (კენასოქრთ, კენასათქრთაგოქრ, თექანთქრთ, მარქოქრთ ს აქს).

იღსღასქიქს` გორქრწაგ, ქსჯრ აყასმანასქორქად ლ ქლერართაქქოქსან ჟაქარცემამქ კამ კთროქს ანსქმამქ ს რარქრ მახაგოქსამქ, ოქრ არქქონქონ ქთროქს კლერაქოქ სქსაგოქმ ლ აქოაქოქყაგქაქი ქქქქ:

ღქოქაგსოქ გოქსაქქოქმ` ოქოქ კენქანქსქრქ სოქრ გოქსქრ, ქსჯოქ ოქსქლო ხამარ ოქ აქთსანქ კენქანქსქრქ გქოქაგსოქმ ლნ გქჯასოქქსქრქინ ჟრას მასქინ:

გქსქსქსქრ (gamete კქინ, gametes ამოქსქინ) ქქასქან ს არასქან ქლერართაქქოქასქან რქქქსქრ, ღქსაქქქ ს აქლერმასოქოქქ, ოქრინგ მქსაღოქქმან არქქონქონ ღსასქორქოქმ ლ გქგოქ:

ბით წარმოქმნიან ზიგოტას.

გამეტოგენები (gamete ცოლი, gametes ქმარი, genesis წარმოშობა) სასქესო უჯრედების წარმოქმნის პროცესი (სპერმატოგენები, ოვოგენები), რასაც ადგილი აქვს გონადებში.

გამეტოფიტი (gamete ცოლი, gametes ქმარი, phyton მცენარე) სქესობრივი თაობა მცენარეთა სასიცოცხლო ციკლში, რომელიც ვითარდება თაობათა მორიგეობით.

გამეტოციტები (gamete ცოლი, gametes ქმარი, kytos უჯრედი) არადიფერენცირებული უჯრედები – ოვოციტები და სპერმატოციტები, რომელთა გაყოფის შედეგადაც წარმოიქმნება გამეტები.

გამონები (gamos ქორწინება) სასქესო უჯრედებიდან გამოყოფილი ნივთიერებები (გინო და ანდროგამონები), რომლებიც ხელს უწყობენ

გამეტოგენეზი (gamete კიხი, gametes ამიოკიხი, genesis ზაგოი) სქესობრივი უჯრედების წარმოქმნის პროცესი (სპერმატოგენეზი, ოვოგენეზი), რომელიც ხელს უწყობს თაობათა მორიგეობით.

გამეტოფიტი (gamete კიხი, gametes ამიოკიხი, phyton რიჟი) სქესობრივი უჯრედების წარმოქმნის პროცესი (სპერმატოგენეზი, ოვოგენეზი), რომელიც ხელს უწყობს თაობათა მორიგეობით.

გამეტოციტები (gamete კიხი, gametes ამიოკიხი, kytos უჯრედი) არადიფერენცირებული უჯრედები – ოვოციტები და სპერმატოციტები, რომელთა გაყოფის შედეგადაც წარმოიქმნება გამეტები.

გამონები (gamos ქორწინება) სასქესო უჯრედებიდან გამოყოფილი ნივთიერებები (გინო და ანდროგამონები), რომლებიც ხელს უწყობენ

შეისწავლის ორგანიზმების ინდივიდუალური განვითარების კანონზომიერებებს.

განვითარების მანკები ორგანიზმის ნორმალური აგებულებიდან გადახრა, რასაც ადგილი აქვს ემბრიონულ პერიოდში, ხოლო უფრო იშვიათად – დაბადების შემდეგ.

გარეგანი მონელება მონელების ფორმა, როდესაც საკვები ნაწილობრივ ცხოველის სხეულის გარეთ მოინელება. ახასიათებთ ობობებს, ფიტოპლანქტონს და ა.შ.

გასტრულა (gaster კუჭი) მრავალუჯრედიანი ცხოველების ემბრიონული განვითარების ერთ-ერთი სტადია.

გასტრულაცია (gaster კუჭი) გასტრულის წარმოქმნის პროცესი.

გეიტონოგამია (geitos მეგობელი,

რადიკალიანი სპორის ნაყოფის წარმოქმნის ორგანიზმის განვითარების ერთ-ერთი ფორმა, რომელიც ხასიათდება გეიტონების წარმოქმნით.

გარეგანი მონელება (gaster კუჭი) ორგანიზმის ნორმალური აგებულებიდან გადახრა, რასაც ადგილი აქვს ემბრიონულ პერიოდში, ხოლო უფრო იშვიათად – დაბადების შემდეგ.

გარეგანი მონელება (gaster კუჭი) ორგანიზმის ნორმალური აგებულებიდან გადახრა, რასაც ადგილი აქვს ემბრიონულ პერიოდში, ხოლო უფრო იშვიათად – დაბადების შემდეგ.

გასტრულა (gaster კუჭი) მრავალუჯრედიანი ცხოველების ემბრიონული განვითარების ერთ-ერთი სტადია.

გასტრულაცია (gaster კუჭი) გასტრულის წარმოქმნის პროცესი.

გეიტონოგამია (geitos მეგობელი,

გამრავლება) წინა თაობების ინდივიდების ყველა უშუალო შთამომავალი.

გენერაციული ორგანოები

(generatio დაბადება, გამრავლება) გამრავლების ორგანოები.

გენეტიკა (genesis წარმოშობა)

მეცნიერების დარგი, რომელიც შეისწავლის ორგანიზმების მემკვიდრულობისა და ცვალებადობის კანონზომიერებებს.

გენეტიკური ანალიზი (genesis

წარმოშობა, analysis დამლა, დანაწევრება) ორგანიზმის მემკვიდრული ცვლილებების შემსწავლელი მეთოდების ერთობლიობა.

გენეტიკური ბალანსი (genesis

წარმოშობა; balance სასწორი) გენების, ქრომოსომების და გენომების განონასწორებელი

რეგულაციის) საჭირო სტრუქტურის ანხათის რეგულაციის ანაზღაურების ხსენებები:

გენეტიკური ორგანოები

(generatio ბნობა, რეგულაციის) ქრომოსომებისა და ცვლილებების რეგულაციის ორგანოები:

გენეტიკა, ბიოლოგია

(Genesis ბიოლოგია) ბიოლოგიის დარგი, რომელიც შეისწავლის ორგანიზმების მემკვიდრულობისა და ცვალებადობის კანონზომიერებებს.

გენეტიკური ანალიზი (genesis

ბიოლოგია, analysis ბიოლოგია, მასშტაბი) ორგანიზმის ბიოლოგიის ცვლილებების შემსწავლელი მეთოდების ერთობლიობა.

გენეტიკური ბალანსი (genesis

ბიოლოგია, balance) გენების, ქრომოსომების და გენომების განონასწორებელი

გენოთერაპია (genos და ბაღება, წარმოშობა, therapeia მკურნალობა) „ავადმყოფი გენების“ მკურნალობა.

გენომი (genos დაბადება) გენთა ერთობლიობა, რომელიც დამახასიათებელია ამა თუ იმ სახეობის ორგანიზმის ქრომოსომათა ჰაპლოიდური კომპლექტისათვის.

გენომური მუტაციები (genos დაბადება; mutatio ცვლილება) კარიოტიპში ქრომოსომების რაოდენობის დარღვევა.

გენოტიპი (genos დაბადება, typos ანაბეჭდი, ნიმუში) ამა თუ იმ ინდივიდისათვის დამახასიათებელი ალელური გენების ერთობლიობა.

გენოფენები (genos დაბადება, წარმოშობა, phaino ვერვინებ, ვავლენ) ერთი და იმავე გენოტიპის რეაქციის ტიპები.

სწოასკან ორკანსნერ:

ფსნიმრნი (genos ბნიონ, ბაღიონ therapeia რიბიონ) «ჰიქსანუ გენსერი» რიბიონ:

ფსნიმ (genos ბნიქლ) გენსერი ამრირიუიუიონს, ირრ რნიორუ ზ აუს კან აუნ თსსასქი ორკანსიქანსერი რრინიონსნერი ხსაქლიქიქინ ხსაქაქადიქინ:

ფსნიმსაჰის სინსაჰიასნ (genos ბნიქლ, mutatio ჟიქიქიქიუიონს) ჟარქიოთიქიონს რრინიონსნერი რანსაქი ხსანგარონსნერ:

ფსნიმსნი (genos ბნიქლ, typos სსერაქარ, სნიოუ) სსუ კან აუნ ანსხათინ რნიორუ აქლსაქინ გენსერი ხსამაქანქაქადიუიონს: ორკანსიქაქი ქათანგასკან სიქსქრ:

ფსნიმჰსსსნ (genos ბნიქლ, ბაღელ, phaino გნიღაქერიონ სს, იქისნიორიონ სს) სქისნიოქს გენსოთიქიქი ოსსაქსიქიქი თსსასსნერ:

გენოფონდი (genos დაბადება, წარმოშობა, fond დაარსება, საფუძველი) სახეობის ან პოპულაციის გენების ერთობლიობა ამ ჯგუფის ორგანიზმებისათვის დამახასიათებელი მუტაციის სიხშირით.

გენური მუტაციები მულავნდებიან მოლეკულურ დონეზე. მათი საფუძველია დნმ-ის მოლეკულების ცვლილებები.

გენური ინჟინერია (genos დაბადება, წარმოშობა, enginery მექანიკური მონყობილობა, მანქანები) ორგანიზმიდან (უჯრედიდან) გენების გამოყოფა, გენებზე მანიპულაციების განხორციელება და სხვა ორგანიზმებში შეყვანა.

გეოფილები (ge მიწა, დეღამინა, phileo მიყვარს) ორგანიზმები (ჩვეულებრივ, ცხოველები), რომელთა სასიცოცხლო ციკლის ერთი ნაწილი აუცილებლად მიმდინარეობს

ფესნიჟისი (genos ბნძლქ, ბაღქლ, fond ხიძქ) სთააქი ჸამ აუაუიუაგხაუი გენსერი ხამაქიიძქ აუა ჸიძქი ორგანიზმსერიჩინ რნიორი მნიოთაგხაუი ხაღაქიასქანნიოქამქ:

ფესნიჟისი სინი-სანი-სინი ირისიორქიიძქ სნ მიქსქიოქაქინ მასქარქასქიიძქ: ორანგ ხიძქქქ ოქსნი-ქ მიქსქიოქსერიქ ქიიქიქიოქიოქინსერიჩინ სნ:

ფესნიჟისი რსქსნი-რქა, ფესნი-ჟისი ორსანი-რსანი-ფისნი-ფიზი (genos ბნძლქ, ბაღქლ, enginery მქიანსიქსქანსი სარქაქიორი-მსნიქ, მქქსნიანსერი) ორგანიზმსიქ (რქქიქ) გენსერიქ ათანიღნიანგნიიძქ, მანიქაუიუაგხიანსერიქ სნიქარქიიძქ ს სერიმიიძიიძქ აუქ ორგანიზმსერიქ:

ფესნიჟისი-სნი (ge ხიიქ, სერიქი, phileo სიქიიძქ სნ) ორგანიზმსნიქ (სიქიორაქარ ქსნიქანიქინსერი), იორინგ ქსნისააგხიქიქი მქი მასნი ოქსნიანნიიძქ ს ხიიქიიძქ (ორქინასქ, მასქიასქანსი რქქქი იორქქქქ ს

ნიადაგში (მაგ., მაისის ხოჭოს
მატლები და ჭუპრები).

გეოქსენები (ge მიწა, დედამიწა,
xenos უცხო) ცხოველები,
რომლებიც მიწაში პოულობენ
ღროებით თავშესაფარს
(ტარაკანისებრნი,
მღრღნელები და სხვ.).

გეოჰელმინთები (ge მიწა,
დედამიწა, helmins ჭია)
პარაზიტული ჭიები, რომელთა
განვითარების ერთ-ერთი
ფაზა ნიადაგში მიმდინარეობს.

გველგესლასებრნი (Viperidae)
ქვეწარმავალთა კლასის,
გველების რიგის ერთ-ერთი
ოჯახია. მოიცავს 58 სახეობას.

გველები (Serpentes. Ophidia)
ქვეწარმავლების ანუ
რეპტილიების კლასის ერთ-
ერთი რიგი. ცნობილია 3000-
მდე სახეობა, მათგან
დაახლოებით 400 შხამიანია.

გველის შხამი შხამიანი გველების
სანერწყვე ჯირკვლების
ტოქსიკური გამონაყოფი. ეს
არის უფერო, მოყვითალო ან

թერაქტინური):

ფენიქსუსსენი (ge ხიფ, ხრქიერ,
xenos ჯიუტი) ყენიქსუსსენი,
იქონჰ ქანანასკაქიერ
აქასათან ღნ ცინიქს ხიქი
მქე (ქასქარა-სქერსქე,
ქრბიქსქე აქს):

ფენიქსუსსენი (ge ხიფ,
ხრქიერ, helmins იქიქ)
სასქარქიქსასქან იქიქქე, იქიქს
ქარქასქანს ქიქს-ქქიქს მქსქს
ქსქასქიქს ღ ხიქი მქე:

იქსენი (Viperidae) სიქიქსსქქიქს იქასქი
ქქიქიქსქასქიქსსქქიქს ქარქიქს იქქიქს
ქსქასქარქიქს ქსსასქიქს:
სქქარქიქს ღ 58 ქქე:

იქსენი (Serpentes. Ophidia)
სიქიქსსქქიქს იქასქი
ქქიქიქსქასქიქსსქქიქს ქარქიქს
ქსქასქარქ: ჰასქსსქს ღ ჰიქიქ
3000 სქსასქ, იქიქსქიქს 400-ქ`
ქიქსასქიქს:

იქსენი (Serpentes. Ophidia) სიქიქსსქქიქს
ქქიქიქსსქქიქსსქქიქსსქქიქსსქქიქსსქქიქს
ქქიქსსქქიქსსქქიქსსქქიქსსქქიქსსქქიქს
ქქიქსსქქიქსსქქიქსსქქიქსსქქიქსსქქიქს
ქქიქსსქქიქსსქქიქსსქქიქსსქქიქსსქქიქს

მომწვანო ფერის სითხე.
შეიცავს ალბუმინებს,
გლობულინებს, ფერმენტებს,
მარილებს და სხვა.

გველხოკერა (Ophisaurus apodus)

უფეხო ხვლიკი, 1,5 მ-მდე
სიგრძის. საქართველოში
თითქმის ყველგან გვხვდება.
იკვებება მწერებით და
მოლუსკებით.

გიგანტოზავრი (gigantos)

ბუმბერაზი, საუროს ხვლიკი)
35 მ-მდე სიგრძის
გადაშენებული ქვენარმაველი
დინოზავრების ჯგუფიდან.

გიგანტოპითეკი (Gigantopithecus)

უმალლესი პრიმატების გადა-
შენებული წარმომადგენელი.

გინანდრია (gyne ქალი, aner

მამაკაცი) ქალებში მეორეული
მამრობითი სასქესო ნიშნების
განვითარება.

ანგიუნ, ელენაქონ კამ
კანაჯაქონ ხელიც ზ:
ოართინასქონ ზ აქონამინსერ,
ციქოქინსერ, ჭერმნსონსერ,
ათერ ს აქს:

ოზოსაფორი (Ophisaurus apodus)

ლორთო, ანთო მთეს,
ქიქსამთესსერქ რნსონსერქ,
კრახაქორ ქიქსამთესსერქ
ესქი მთეს, 1.5 მსერ
ერსაროქსამ: ჭრასონსონ
ხანთქაქონ ზ კრეს ამნსორ:
სნქონ ზ მიქასონსერქ ს
კასქონსერქ:

გიგანტოზავრი, დინოზავრი

(gigantos ხსქასქონს მთეს)
ზორქ 35 მ ერსაროქსამ
იჯსგად სთონს
იქსოქსერქ ქამქს:

გიგანტოპითეკი (Gigantopithecus)

რარქსქორქ აქინსონსერქ
იჯსგად სერქასქონსერქ:

გინანდრია (gyne ქინ, aner

თქონსერქ) ჭანსგ მს
ერქორქასქინ არასქონ
სთასქონს ხასქონსერქ

გლოქიდები (glochis ისრის
წვერი, ეკალი) მტკნარი წყლის
ორსაგდულიანი მოლუსკების
პარაზიტული მატლები.
ბინადრობენ თევზების
ლაცუჩებსა და კანზე.

გრამიციდინი ანტიბიოტიკი,
რომელსაც გამოყოფენ
ნიადაგის ბაქტერიები.

ღაბერება ორგანიზმის
ასაკობრივი ცვლილებების
კანონზომიერი პროცესი.

ღამტვერვა მცენარის ყვავილის
მტვრის მარცვლების
მოხვედრა ბუტკოს ღინგზე.
ყვავილოვან მცენარეთა
სქესობრივი გამრავლების
ფორმა.

ღანაწვერება განაყოფიერე-
ბული კვერცხუჭრედის
(ზიგოტის) თანმიმდევრული
მიტოზური დაყოფა ბლასტო-
მერებად, რის შედეგადაც იგი
(კვერცხუჭრედი) მოცულობაში

დარდავნიან:

გლოქიფტისა (glochis ასაქი ბაქრ,
ქილი) ჭაღერახამ ჳრერქ
სასქამორქერქ
მასქაქობასქან ირქერ:
წნასქქილი სნ ასქნერქ
ქსქილიქნერქ ს მასქქი ქრა:

გრაქსქიქს` ხასქაქიქიქს,
ირს ანჯასქილი სნ ქნასქიქი
მასქრქნერქ:

ბერასქიქს` ოქაქსქიქს
სარქქაქს
ქიქიქიქიქიქიქსქიქს ოქსნასქაქი
ქიქიქსქაქს:

ქიქსქიქს` ქიქსქერქ
ქქქნასქიქიქიქს ქიქიქიქსქიქს
მქიქიქიქს, ბაქსქაქიქიქს
ხასქიქსქერქ მქასქიქიქსქიქს
ქარასანქიქს სქრქნასქასქიქსქერქ
ხქს: ბაქსქაქიქს ქიქსქერქ
სქნასქან ქაქმასქმან ასქ:

სქიქიქსქს ქქქნასქიქიქსქაქ
ასქაქქქიქს (ქქქიქიქს) მქიქიქაქსქიქს
ქასქანქიქსქიქს ქქსასქიქსქერქსქერქ,
ქქსქიქს ხქსქსანქიქსქიქსქიქს
(ასქაქქქიქს) ქასქქერქ ქქს
მქბასქიქსქიქს:

არ მატულობს.

დარვინიზმი დედამიწის ორგანული სამყაროს ევოლუციის (განვითარების) თეორია, მოძღვრება, რომელიც ჩამოაყალიბა *დარვინმა*.

დეგენერაცია (degenero გადავკვარდები) ორგანოთა ან ქსოვილთა სტრუქტურის გამარტივება ონტოგენეზში. მაგ., ბაყაყის თავკომბალას კუდის გაქრობა.

დეგრადაცია (de გამოყოფა, გამოცალკევება, gradus საფეხური) ცხოველებისა და მცენარეების მორფოლოგიური და ფუნქციური მაჩვენებლების გამარტივება არსებობის პირობების შეცვლის გამო.

დევიაცია (deviatio გადახრა) ორგანოების ფილოგენეზური ცვლილება, რაც განპირობებულია მათი ინდივიდუალური განვითარების რომელიმე

რარქისტიკულ ხერხი ორგანოსა და აქსარხი ექვილიციური (დარვინის) თეორიისა და, იქვე დასაქვარად *რარქისტიკული*:

რეგულაციური, ადაპტიური (degenero აქვარდები) ორგანის ხილადხენის კაროციადხი აქვარდები არა` აქვარადის დარვინის რეგულირება: ორგანი, დორის ხერხილიციური აქვარადის ანხილაციური:

რეგულაციური (de ათანდათად, ანდათად, gradus ათიდან) კენიანისხენის და რიუსის დასარვინის და ფილციხილაციური აქვარდების აქვარადის დორიუსის აქვარადის აქვარადის:

რეგულაციური (deviatio დელირად) ორგანის ხილადხენის აქვარადის დორიუსის, იქვე აქვარადის აქვარადის და იქვარადის ანხილაციური დარვინის

დეკაპიტაცია (decapitatio თავის მოკვეთა) ექსპერიმენტული ცხოველებისათვის თავის მოკვეთა.

დემინუცია (Deminutio შემცირება) ქრომოსომის ერთი ნაწილის დაკარგვა მეიოზის ან მიტოზის პროცესში.

დენდრარიუმი (dendron ხე) ტერიტორია, სადაც ხდება ხემცენარეების კულტივირება.

დენდროლოგია (dendron ხე, logos მოძღვრება) ბოტანიკის დარგი, რომელიც იკვლევს ხეებისა და ბუჩქნარი მცენარეების მორფოლოგიას, ფიზიოლოგიას, გეოგრაფიას და ა.შ.

დერმა (derma კანი) ადამიანისა და ხერხემლიანი ცხოველების კანის ნაწილი, რომელიც განლაგებულია ეპიდერმისის ქვეშ.

დეფიციენსი (defi ciency უკმარისო-

სახეების ორგანიზმების):

ԴԵԿԱՊԻՏԱՅԻԱ (decapitatio գլխատում) Փորձարարական կենդանիների գլխատում:

ԴԵՄԻՆՈՒՅԻԱ (Deminutio կրճատում, նվազեցում) Բրոմոսոմի մի մասի կորուստ մեյոզի կամ միտոզի գործընթացում:

ԴԵՆԴՐԱՐԻՈՒՄ (dendron ծառ) տարածք, որտեղ իրականացվում է ծառաբույսերի մշակում:

ԴԵՆԴՐՈԼՈԳԻԱ (dendron ծառ, logos գիտություն) Բուսաբանության բաժին, որը հետազոտում է ծառաբույսերի՝ ծառերի և թփերի, ձևաբանությունը, ֆիզիոլոգիան, աշխարհագրությունը և այլն:

ԴԵՐՄԱ (derma մաշկ) Մարդկանց և ողնաշարավոր կենդանիների մաշկի մաս, որը գտնվում է էպիդերմիսի՝ վերնամաշկի, տակ:

ԴԵՖԻՇԵՆՍ (defi ciency

ბა, დეფიციტი) ქრომოსომის
ბოლო მონაკვეთის მონყვეტა
და დაკარგვა.

დიგესტია (digestio) საჭმლის
მონელება.

დიზიგოტური (dis ორი, ორჯერ,
zygotos შერწყმული,
შეერთებული) ორკვერცხიანი
(ანუ არაიდენტური) ტყუპები.

დიკარიონი (dis ორი, ორჯერ,
karyon ბირთვი) ორბირთვიანი
უჯრედი, რომელიც წარმოიქმ-
ნება უჯრედების შერწყმის ან
ენდომიტოზის შედეგად.

დნმ დეზოქსირიბონუკლეინის
მუკავა.

დოლიქომორფული (dolichos
გრძელი, morphe ფორმა)
ადამიანის ანთროპოლო-
გიური ტიპი, რომელსაც
ახასიათებს ვიწრო სხეული და
გრძელი კიდურები.

დომესტიკაცია (domesticus
შინაური) გარეული
ცხოველების მოშინაურება.

ეგზოტები (exotikos უცხო) ამა თუ

ანაქარაპაროქიონ, აქსასა)
ჭრინოთამი ქერქინ ხათქაბი
აქიქქერ, ღირიოსურ:

დიგესტია (digestio)

შარათოქიონ:

დიზიგოტური (dis ერქო, ერქო
ანდამ, zygotos ხამაცქვად,
მჩაცად) ერქო დქარქქინერქიგ
დარქაგოქ (აქსინქნ, ოქ
ნიქსასქან) ერქქორქანერ:

დიკარიონი (dis ერქო, ერქო
ანდამ, karyon ღირქი) ერქქორქიგ
ქქიქ, ორნ ათაქანოქმ ღ
ქქიქინერქი მჩაცდამან ქამ
ქნიქამჩითოქი ხესოსანქოქ:

დნმ

ქქეოქუქიქინოსქქინაქოქი:

დოლიქომორფული (dolichos ერქარ,
morphe დს) შარქქაქინ
მარქარქანასქან თიქარ, ორქინ
ქნიოქოქ ღ ნქო მარქინქი ს ერქარ
დქოქერ:

დომესტიკაცია, **დსქსქსქიქს**
(domesticus ქნთანქი) ქაქიქი
ქქინქანქინერქი. ქნთსქაგოქ:

ეგზოტები (exotikos

იმ არეალისათვის უცხო შემოტანილი მცენარეები და შემოყვანილი ცხოველები.

ეკოლოგია (oikos ადგილსამყოფელი, logos მოძღვრება) ბიოლოგიის დარგი, რომელიც სწავლობს ორგანიზმებისა და გარემოს ურთიერთდამოკიდებულებას.

ეკოლოგიური ფაქტორები (oikos ადგილსამყოფელი, factor მწარმოებელი) ბუნებრივი გარემოს კომპონენტები, რომლებიც გავლენას ახდენენ ორგანიზმის, პოპულაციის მდგომარეობასა და თვისებებზე.

ეკოტოპი (oikos ადგილსამყოფელი, topos ადგილი) ამა თუ იმ თანასაზოგადოების ცხოვრების ადგილი, არეალი.

ეკოციდი (oikos ადგილსამყოფელი, caedo ვკლავ) ცოცხალი ორგანიზმების ადგილსამ-

ოთარეკრეა) ასე კამ აჟნ თარაბჟი ზამარ ოთარ ნერმიბლად რიქერ კამ ნერერქად კენჟანჩინერ:

ԷԿՈԼՈԳԻԱ (oikos կացարան, բնակարան, տուն տեղը, logos հասկացություն, գիտություն) կենսաբանության ճյուղը, որն ուսումնասիրում է օրգანიզմների և շրջակա միջավայրի

փոխհարաբերությունները:

ԷԿՈԼՈԳԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՆՆԵՐ (oikos կացարան, բնակարան, factor գործին արտադրող) Բնական միջավայրի բաղադրիչները, որոնք ազդում են օրգანიզմի, պոպուլյացիայի վիճակի և հատկությունների վրա:

ԷԿՈՏՈՊ (oikos կացարան, բնակարան, topos տեղը, վայր) Այս կամ այն համայնքի բնակման վայր, տարածք:

ԷԿՈՑԻԴ (oikos կացարան, բնակարան, caedo սպանում եմ) Կենդանի օրգანიզմների

ყოფლის, საცხოვრებლის
დანაშაულებრივი განად-
გურება.

ელიმინაცია (elimino გარეთ
გამომაქვს) 1. ორგანიზმიდან
მავნე პროდუქტების განდევნა.
2. უჯრედების, ქრომოსომების
თუ ღროვებითი ორგანოიდების
გაქრობა.

ემბრიოლოგია (embryon
ჩანასახი, logos მოძღვრება)
ბიოლოგიის ნაწილი,
რომელიც სწავლობს
ჩანასახის განვითარებას.

ემბრიონი (embryon ჩანასახი)
ცხოველებისა და ადამიანის
ჩანასახი.

ემიგრაცია (emigro გადავსახლ-
დები) ორგანიზმის გადასახ-
ლება ერთი ადგილიდან
მეორეში.

ემპერიპოლეზი (emperipolesis)
უჯრედის შეჭრა მეორე
უჯრედის ციტოპლაზმაში.

გონაქლი ქაყრი, ჩნასქანს
ქაყრი ხანსვაქორ იჯნჯაგონა:

ELI-MINO-SHIA, V-ERASHI-S

(elimino იორა ხანსქ, ქონქქ) 1.
ორვა-ნიქამიგ ქნასასქარ
ნიუქქერი იორამიონა, 2.
ქქიჯნქრი, ქქონიონქნქრი ქამ
ქამანასქაქორ ირვანთიქნქრი
ანხქსთაგონა:

EM-BRYON-LOGOS (embryon სათქმ,
logos სქსთქქონქ)
V-ERASHI-S-ის ქამქინ, ირქ
ნიონქმანასქიონქ ქ სათქმი
ქარქაგონქრ:

EM-BRYON, SA-RS (embryon სათქმ)
V-ERASHI-S-ის ს მარქიო ყთთიქრ
ქქაქქიონქიგ მიქნქს ქქერქნასქან
არქიონქქრ:

EM-IGRA-SHIA, AR-SAGAR-S (emigro
ქთარქქიონქ ხქ) ორვანქიქამი
არსთაქაქქქრ მი ქაყრიქგ მიონქრ:

EM-PERIPOLYSIS, S-ERASHI-S-AR-S
(emperipolesis) ქქქქ
ნიქქიონქიონქრ მქსქ ყქ ქქქქ
ქქიონქაქამაქქი მქქ:

ენტომოლოგია (entoma მწერი, logos მოძღვრება) მეცნიერება მწერების შესახებ.

ერითროციტი (erythros წითელი, kytos უჯრედი) სისხლის წითელი უჯრედი, რომელიც შეიცავს ჰემოგლობინს.

ესტროგენები (oestrus მძუვნობა, genos წარმოშობა) სტეროიდული ბუნების ჰორმონები.

ექოლოკაცია (echo გამოძახილი, locatio განლაგება) ზოგიერთი ცხოველის უნარი გამოსცეს და მიიღოს არეკლილი მაღალი სიხშირის ბგერითი სიგნალები.

ექსკრეტი (excretum გამოყოფილი) ნივთიერებათა ცვლის საბოლოო პროდუქტი, რომელიც განიღვენება ორგანიზმიდან.

ექსტრავაზატი (extra გარეთ, vas სისხლძარღვი) სისხლძარღვებიდან ქსოვილებში

ენტომოლოგია, მწერების მეცნიერება (Entoma მწერა, logos თხუთქონი) მწერების მეცნიერება

ერითროციტი (erythros ლურჯი, kytos უჯრედი), სისხლის ლურჯი უჯრედი, რომელიც შეიცავს ჰემოგლობინს

ესტროგენები (oestrus კვირვა, genos მშობიარობა) სტეროიდული ბუნების ჰორმონები

ექოლოკაცია (echo არდაყვანილი, locatio დასაწყობი) ზოგიერთი ცხოველის უნარი დასაწყობდეს და მიიღოს არეკლილი მაღალი სიხშირის ბგერითი სიგნალები

ექსკრეტი (excretum გამოყოფილი) ნივთიერებათა ცვლის საბოლოო პროდუქტი, რომელიც განიღვენება ორგანიზმიდან

ექსტრავაზატი (extra გარეთ, vas სისხლძარღვი) სისხლძარღვებიდან ქსოვილებში

გადასული სისხლი.

ექტოპარაზიტები (ektos გარეთა, parasitos ვინც სხვის ხარჯზე იკვებება) პარაზიტები, რომლებიც მასპინძლის კანზე, თმის საფარველზე პარაზიტობენ (მაგ., ტილი).

ექტოპლაზმა (ektos გარეთა, plasma გამოძერწილი, გაფორმებული) უჯრედის ციტოპლაზმის გარეთა, უფრო მკვრივი შრე.

ვეტერინარია (veterinaria) მეცნიერება, რომელიც შეისწავლის ცხოველთა დაავადებებს, მათი პროფილაქტიკისა და მკურნალობის მეთოდებს.

ვიკარიატი (vicarius შემცვლელი) მოვლენა, რომლის დროსაც მცენარეებისა და ცხოველების ახლო სახეობები ცხოვრობენ ერთი გეოგრაფიული ტერიტორიის სხვადასხვა ეკოლოგიურ პირობებში.

ხეივანებში მდებარე
თეთრობის და
სხვა:

ექტოპარაზიტები (ektos გარეთა, parasitos იქიდან, ხაზიდან ან სხვა) მასპინძლის, იქნებ ხეივანისა და სხვა მასპინძლის მასპინძლის (იქნებ, იქნებ):

ექტოპლაზმა (ektos გარეთა, plasma ბუნებრივად, მასპინძლის, გარეგანად) მასპინძლის გარეგანად მასპინძლის, აქედან იქნებ:

ვეტერინარია,

ვეტერინარია (veterinaria) მეცნიერება, რომელიც შეისწავლის ცხოველების დაავადებებს, მათი პროფილაქტიკისა და მკურნალობის მეთოდებს.

ვიკარიუს (vicarius

ვიკარიუსი) მასპინძლის, იქნებ მასპინძლის მასპინძლის (იქნებ, იქნებ):

ვიროგენია (virus შხამი, geneia შექმნა, წარმოქმნა) ვირუსისა და უჯრედის თანაცხოვრების ფორმა.

ვირულენტობა (virulentus შხამიანი) რომელიმე მიკროორგანიზმის პათოგენობის ანუ დაავადების გამონვევის ინტენსივობის უნარი.

ვირუსები (virus შხამი) მიკროორგანიზმების ერთ-ერთი ჯგუფი, რომელიც მხოლოდ ცოცხალ უჯრედებში მრავლდება ანუ ობლიგატური პარაზიტია.

ვიტალიზმი (vitalis ცოცხალი) სწავლება ბიოლოგიაში, რომლის მომხრეები თვლიან, რომ ყველა ორგანიზმს ახასიათებს განსაკუთრებული არამატერიალური „სასიცოცხლო ძალა“.

ვოლონტიორი (volontaire მოხალისე) სხვადასხვა სამეცნიერო ექსპერიმენტებში ნებაყოფ-

აყაყანსტერიონი:

ՎԻՐՈՎԵՆԻԱ (virus թույն, geneia ստեղծել, առաջացնել) Վիրուսի և բջջի համակեցության ձև:

ՎԻՐՈՒԼԵՆՏՈՒԹՅՈՒՆ (virulentus թունավոր) Որևէ միկրոօրգանիզմի հիվանդածնության կամ կամ հիվանդություն առաջացնելու ինտենսիվության ունակությունը:

ՎԻՐՈՒՍՆԵՐ (virus թույն) Միկրոօրգանիզմների մի խումբ, որ միայն կենդանի բջիջներում է բազմանում, այսինքն՝ օբլիգատիվ մակարայծ է:

ՎԻՏԱԼԻԶՄ (vitalis կենդանի) Ուսմունք կենսաբանության մեջ, որի կողմնակիցները համարում են, որ բոլոր օրգանիզմների բնորոշ է առանձնահատուկ ոչ նյութական «կենսական ուժ»:

ՎՈԼՈՆՏՅՈՐ, ԿՍՄԱՎՈՐԱԿԱՆ (volontaire կամավոր): Տարբեր գիտական փորձերում

ლობით მონაწილე პირი.

ზანდაროზი იგივე კუდუსუნის ჯირკვალი. ფრინველების კანის ერთადერთი ჯირკვალი, განლაგებული კუდუსუნთან.

ზეტქრომოსომა (Z – Qhromosom) Y –ქრომოსომის აღნიშვნა მდედრობითი ჰეტეროგამეტურობის შემთხვევაში.

ზიგოტა (zygotos შერწყმული, შვერთებული) ორი სასქესო უჯრედის (გამეტების), სპერმატოზოიდისა და კვერცხუჯრედის ბირთვების შერწყმით მიღებული უჯრედი.

ზოოზენტოზი (zoon ცხოველი, benthos სიღრმე) იმ ცხოველების ერთობლიობა, რომლებიც ცხოვრობენ მტკნარი და მლაშე წყალსატევების ფსკერზე.

ზოოგეოგრაფია (zoon ცხოველი, ge დედამიწა, grapho ვწერ) ზოოლოგიის დარგი, რომელიც სწავლობს როგორც თანამედროვე, ისე წარსული

კამაქორ მასნასკეო ანა:

ზიგოტიკაზის გზა: ზოონისნების მარჯი მჩასკ გეჲ, ირე გისქიომ ჲ ატიჯისქი ჰრეჯანთომ.

Z ჰრომოსომ (Z - Qhromosom) Y – ჰრომოსომი ნიომრე იქასკან ხისტეროგამესოაქნოქსან იესქიომ:

ზიგოს (zygotos ირარ მჩასგაბ, ხამასკესკაბ), ჲრქიო სხოასკან რეჲინების (გამესისების), საქრამათოიქიქი ს ბქარეჲეჲი ჲირიქინების მჩაბთქამარ სოასესკაბ რეჲე:

ზიოზენტოზი (zoon კსნეჲანქი, benthos ჲორიოქიონ) აქნ კსნეჲანქინების ამროიოქიონ, ირინჰ საქრომ სნ ჰრაგრაჲამ ს აჲი ჲრამქარინების ხასოსქინ:

Zoogeography (zoon კსნეჲანქინების, GE ჲრქიქიქი, grapho გრე) მასნაბქიოქი კსნეჲანაქანოქსან, ირ იოსომნასაქიომ ჲ ჲრქიო

ზოოპლანქტონი (zoon ცხოველი, plankton მოხეტიალე)
პლანქტონის შემადგენელი ნაწილი.

ზოოსემიოტიკა (zoon ცხოველი, semeion ნიშანი) ცხოველების ადამიანთან ურთიერთობის საკომუნიკაციო სისტემა, რაც მდგომარეობს ცხოველებისათვის სხვადასხვა ნიშნების და ფიგურების შესწავლაში.

ზოოსპორა (zoon ცხოველი, spora თესლი) უმდაბლეს მცენარეთა და სოკოების უჯრედები, რომლებიც შოლტების დახმარებით აქტიურად მოძრაობენ წყალში.

ზოოტექნია (zoon ცხოველი, techne ხელოვნება, ოსტატობა) მეცნიერება სასოფლო-სამეურნეო ცხოველების გამრავლებაზე, კვებაზე, შენახვასა და სწორ გამოყენებაზე მეცხოველეობის პროდუქციულობის

ზოოქსენოზონი (zoon ცხოველი, plankton ჯაჭვითი) ოქსენოზონის რაოდენობა:

ზოოსემიოტიკა (zoon ცხოველი, semeion ნიშანი) ცხოველების ადამიანთან ურთიერთობის საკომუნიკაციო სისტემა, რაც მდგომარეობს ცხოველებისათვის სხვადასხვა ნიშნების და ფიგურების შესწავლაში.

ზოოსპორა (zoon ცხოველი, spora თესლი) უმდაბლეს მცენარეთა და სოკოების უჯრედები, რომლებიც შოლტების დახმარებით აქტიურად მოძრაობენ წყალში.

ზოოტექნია (zoon ცხოველი, techne ხელოვნება, ოსტატობა) მეცნიერება სასოფლო-სამეურნეო ცხოველების გამრავლებაზე, კვებაზე, შენახვასა და სწორ გამოყენებაზე მეცხოველეობის პროდუქციულობის

ცხიმოვან ნივთიერებას.

თევზები (Pisces) წყლის ხერხემლიანებია. უმეტესობა სუნთქავს ლაყურებით, ნაწილი კი ლაყურებით და ე.წ.

ფილტვებით.

თერმოფილები (therme სითბო, სიცხე, philia სიყვარული) ორგანიზმები, რომელთა ზრდის ოპტიმალური ტემპერატურული ზონა 50 – 60 C-ია.

თერმოფობები (therme სითბო, სიცხე, phobos შიში) ორგანიზმები, რომლებიც ერიდებიან მაღალი ტემპერატურის პირობებს.

თირკმელი (ren) ხერხემლიანების შარდის გამომყოფი წყვილი ორგანო.

თრომბოციტი (thrombos შენადედი, ლეკერტი, kytos უჯრედი) მცირე ზომის უბირთვო უჯრედი.

თრომბოციტოზი (thrombos

ნიუოზ ხნ ართაჟერიო:

მყსენ (Pisces) ღრაჟიხნ იღნაჯარაქორინერ, ჟორჟაქორინერ: ონბ მასარ ჳნჯიომ ხ ჟოჟიქინეროქ, ჟასქ მჟ მასარ ` ჟოჟიქინეროქ ს აჟსაქსაქიქქად ჟოჟეროქ:

მენოშიქსენ (therme თაჟოქოქინ, ჳერმოქოქინ, philia სჟიქ) ორქანჟქმნერჟ, იოინგ ადჟი ოაქოქმალ ჳერმასათჟდანაჟიხნ ქოთიხნ 50⁰ - 60⁰ C ხ:

მენოშიქოქსენ (therme თაჟოქოქინ, ჳერმოქოქინ, phobos ქაჟი) ორქანჟქმნერ, იოინგ ჟოთოსაქოქმ ხნ ქარდრ ჳერმასათჟდანაჟიხნ აჟაქმანსნერჟიგ:

ნენიქას (ren) იღნაჯარაქორინერჟი მნეღი ართაჟოქოქოქიან ქოიქ ორქან:

მონოქოქს (thrombos მასქაროქქადჟ, kytos ქეღი) ქიოქრ ჳაქიქ ქოქიქაქოქიქ ქეღიჯნერ:

მონოქოქსიოქ (thrombos

შენადედი, ლეკვერტი, kytos უჯრედი, osis მდგომარეობა) პერიფერიულ სისხლში თრომბოციტების რაოდენობის მომატება.

თრომბოციტოპენია (thrombocytopenia) (thrombocytopenia) (შენადედი, ლეკვერტი, kytos უჯრედი, penia ნაკლებობა) პერიფერიულ სისხლში თრომბოციტების რაოდენობის შემცირება.

იდიოსინკრაზია (idiosyncrasy) (idiosyncrasy) (თავისებური, synkrisis შერევა) ორგანიზმის ავადმყოფური მგრძობიარობა ზოგიერთი ნივთიერებისადმი.

იზოლაცია (isolation) (isolation) (განცალკევება, ცალკე მოთავსება) სხვადასხვა სახეობების, მათ შორის ადამიანების მცირე გენეტიკურად იზოლირებული პოპულაციები.

იზოლაციის შეუცვლელი ამინომჟავა, რომელიც შედის თითქმის ყველა ცილის შემადგენლობაში.

იმპულსი (in (იმ)-ში, pulsus

მასკარტაბი, kytos բիջ, osis վիճակ) Մայրամասային արյան մեջ թրոմբոցիտների քանակի ավելացում:

Թրոմբոցիտոპենია (thrombocytopenia) (thrombocytopenia) (მასკარტაბი, kytos բիջ, penia պակաս) Մայրամասային արյան մեջ թրոմբոցիտների քանակի պակաս:

Իդիოსინკრაზია (idiosyncrasy) (idiosyncrasy) (յուրահատուկ, synkrisis խառնել) Օրգանիզմի հիվանդագին, գզացմունքային ռեակցիա որոշ նյութերի հանդեպ:

Իզოლაცია (isolation) (isolation) (մեկուսացում, առանձին տեղ դնել) Տարբեր տեսակների, այդ թվում, մարդկանց փոքր գենետիկորեն մեկուսացած պոպուլյაციաներ:

Իզოլაციის անփոխարինելի ամին-նաթթուն, որը մտնում է գրեթե բոլոր սպիտակուցների կազմի մեջ:

Իմպულს (in (իմ) մեջ, pulsus

დარტყმა) ნეირონში აგზნების გავრცელების ხანმოკლე პროცესი.

იმუნიტეტი (immunitas რაიმესაგან განთავისუფლება) ორგანიზმის სენშეუვალობა ინფექციურ დაავადებათა გამომწვევების მიმართ.

იმუნოგენეტიკა (immunitas რაიმესაგან განთავისუფლება, genesis წარმოშობა) იმუნოლოგიის დარგი, რომელიც სწავლობს იმუნიტეტის ფაქტორების გენეტიკურ საფუძვლებს.

იმუნოკომპეტენტური უჯრედები (immunis იმუნური, compensatio ანაზღაურება, გამოსწორება) უჯრედები, რომლებიც მონაწილეობენ იმუნურ პროცესებში.

იმუნოლოგია (immunitas რაიმესაგან განთავისუფლება, logos მოძღვრება) მეცნიერება ორგანიზმის დაცვით (უპირატესად სპეციფიკურ)

ხარკაბელი) სეკონდომ გრდომან თარაბდამან კარდაათს ცირბრნაჟაგ:

ԻՄՈՒՆԻՏԵՏ (immunitas ինչ-որ բանից ազատել) Վարակիչ հակածիններ-րից և օտարածին նյութերից օրգանիզմի պաշտպանությունը:

ԻՄՈՒՆՈԳԵՆԵՏԻԿԱ (immunitas ինչ-որ բանից ազատել, genesis ծագում) Իմունոլոգիայի բաժին, որն ուսումնասիրում է իմունիտետի գործոնների գենետիկական հիմքը:

ԻՄՈՒՆՈԿՈՄՊԵՏԵՆՏ ԲՋԻՋՆԵՐ (immunis իմունային, compensatio փոխհատուցել, ուղղել) Բբջիջները, որոնք ընդգրկված են իմունային գործընթացների մեջ:

ԻՄՈՒՆՈԼՈԳԻԱ (immunitas ինչ-որ բանից ազատում, logos ուսմունք) համաձայն Գիտության օրգանիզմի պաշտպանական (առավելապես

რეაქციათა შესახებ.

ინანიცია (inanus ცარიელი)
ორგანიზმის ენერჯისა და
სასიცოცხლო პროცესების
მკვეთრი დაქვეითება.

ინბენტოზი (in ში.; benthos
სიღრმე) წყალსატევის
ფსკერზე, მისი გრუნტის
სიღრმეში მცხოვრები
ორგანიზმები.

ინერვაცია (in ში, nervus ნერვი)
ორგანობსა და ქსოვილებში
ნერვების განშტოება.

ინვოლუცია (in ში, volvo
ვაბრუნებ, ვატრიალებ)
ორგანოს ან ქსოვილის
უკუგანვითარება.

ინსექტარიუმი (insectum მწერი)
შენობა, სადაც სამეცნიერო
მიზნებისათვის ინახავენ და
ამრავლებენ მწერებს.

ინსტინქტი (instinctus ამოქმედება,
განზრახვა) ევოლუციის
პროცესში მრავალი
უხერხემლო და ხერხემლიანი

საქეფიჩიკ) იხსენიების
მასაჲ;

ინანუსი (inanus იათარქ)
ორგანიზმის ღირებულების
ქნისასკან გორბუნოაგნერის
სიროსკ ანსკიომ:

ინბენტოზი (in მფ, benthos
ქორიოქოინ), ღრამრარის
ხათასკიომ, სრათიი ქორქოინ
რნასკიოქი იორგანიზმნერ:

ინერვაცია (in მფ, nervus სარქ)
ორგანნსეროინ სიქიოსკაბუნს-
როინ სარქერის ბიოლასკიოინ:

ინვოლუცია (in მფ, volvo
ქლერათარბნოინ ს, ჰრეათოინ მს)
ორგანის სკან სიქიოსკაბუნს
სხთოარქაგნოინ:

ინსექტარიუმი (insectum
მქეათ) შინოქოინ, ირთლქ
ქითასკან სკათასკნსეროქ
მქეათსნერ სნ კასიოინ ს
რასკანაგნოინ:

ინსტინქტის, რსაღ (instinctus
გორბის იუნს, მათარქიქს)
ქქიოქიქსკის რნოაგნოინ
რასკანარქიქ სნთონსაღარ ს

ცხოველის უპირობო
რეფლექსური მოქმედების
სახე, გენეტიკურად
დაპროგრამებული ქცევა,
რომელიც თაობიდან თაობას
გადაეცემა.

ინფაუნა (in ში, Fauna,) წყლის
ფსკერის ცხოველები,
რომლებიც ეფლობიან
წყალსატევის გრუნტში ან
თავისუფლად ხობავენ
ფსკერზე.

ინცესტი (incestus ბილწი)
ახლონათესაური სქესობრივი
კავშირი (აღამიანებში).

იქთიოლოგია (ichthys თევზი,
logos მოძღვრება) ხერხემლი-
ანთა ზოოლოგიის ერთ-ერთი
დარგი, რომელიც შეისწავლის
თევზების აგებულებას,
ფუნქციებს, ცხოვრების წირს,
მათ გავრცელებას,
ეკოლუციას, სისტემატიკას.

იონაზარაქორ კენთანხინერი იჯ
აყაყანასკან იქქექსაყინ
გორბორიქიან თხასკ,
გენსთიქორენ ბრადრადორქად
ქარქაქიბ, ირქ სერნიქგ
სერონქ ე ანგნომ:

იქსამიქსა (in მქგ, Fauna) ღრქ
ხასასქი კენთანხინერი, ირინქ
ქარქომ ნნ ღრამქარქი ხორქი მქგ
კამ აკასთ სორქომ ნნ
ხასასქინ:

იქგნსს, არვიქსაორქორიბ-
იქს (incestus აქიბ) სერთ
აგკსკსკსკს სქთასკან კასა
(მარქკსანგ მქგ):

იქსიქიქიქიქს, ღქსამქსი-
იქვიქიქს (ichthys ღიქს, logos
იოსამიქს) იონაზარაქორ
კენთანაქანორქიან ქაქინს-
რქგ მქსქ, ირნ იოსომნას-
ქორქომ ე ღკინერი კსკამორქომქრ,
ორქანსერი გორბორიქსერიქ,
აყრქესკსერიქ, ქაქქორქომქ
ქამანასქი ს თარაბორქიან
მქგ, ექიქიქიქსან,
კარქაქანორქორქომქრ:

იქთიოფაუნა (ichthys თევზი, fauna რომაული მითოლოგიით, ტყეებისა და მინდვრების, აგრეთვე ცხოველების მფარველი ქალღმერთი) რომელიმე წყალსატევში არსებული თევზებისა და წყლის სხვა ბინადრების ერთობლიობა.

კარიოლოგია (karyon ბირთვი, logos მოძღვრება) მოძღვრება უჯრედის ბირთვის შესახებ.

კარიომეგალია (karyon ბირთვი, megas დიდი) სხვადასხვა პათოლოგიების შემთხვევაში დიდი ზომის ბირთვების განვითარება.

კახექსია (kachexia გამოფიტვა) ორგანიზმის გამოფიტვა, დაუძლეულობა.

კიბოსნაირები (Crustacea) ფეხსახსრიანების ტიპის ერთ-ერთი კლასია. ზღვებსა და მტკნარ წყლებში ბინადარი ცხოველებია. მხოლოდ ზოგიერთი სახეობა ბინადრობს ხმელეთზე.

იქთიოფაუნა (ichthys ბიჭვანი, fauna ხომალტისა და ნავთობის მფარველი ანთროპოსისა და ღმერთის, ხიზანისა და სხვა ცხოველების მფარველი ქალღმერთი) იქსტოლოგია (karyon ბირთვი, logos მოძღვრება) მოძღვრება უჯრედის ბირთვის შესახებ.

კარიოლოგია (karyon ბირთვი, logos მოძღვრება) მოძღვრება უჯრედის ბირთვის შესახებ.

კარიომეგალია (karyon ბირთვი, megas დიდი) სხვადასხვა პათოლოგიების შემთხვევაში დიდი ზომის ბირთვების განვითარება.

კახექსია (kachexia გამოფიტვა) ორგანიზმის გამოფიტვა, დაუძლეულობა.

კიბოსნაირები (Crustacea) ზოოლოგიის ერთ-ერთი კლასია. ზღვებსა და მტკნარ წყლებში ბინადარი ცხოველებია. მხოლოდ ზოგიერთი სახეობა ბინადრობს ხმელეთზე.

ორგანიზმების შეჯიბრება
საკვების, სინათლის და სხვ.
რესურსების მოპოვებისათვის.

კონსერვაცია (conservo ვინახავ)

რომელიმე ორგანოს,
ქსოვილის, პროდუქტის ან
ნივთიერების დაცვა
დაშლისაგან, შენახვა
სპეციალური პირობების
შექმნით.

კრანოლოგია (kranion თავის

ქალა, logos მოძღვრება)
ანთროპოლოგიისა და
ზოოლოგიის ნაწილი,
რომელიც სწავლობს
ადამიანისა და ცხოველების
თავის აგებულებას.

კრიობიოლოგია (kryos სიცივე,

bios სიცოცხლე, logos
მოძღვრება) ბიოლოგიის
დარგი, რომელიც შეისწავლის
დაბალი და ზედაბალი
ტემპერატურების მოქმედებას
ცოცხალ სისტემებზე.

ჩიარ ვარსკლავ) ორგანიზმების
ქსოვილის, სინათლის და სხვ.
რესურსების მოპოვებისათვის.

კონსერვაცია,

კონსერვაცია (conservo
აქაყანაში) ორგანიზმების
ქსოვილის, სინათლის და სხვ.
რესურსების მოპოვებისათვის.

კრანოლოგია, ლოგოს-

ლოგოს-
(kranion ვინახავ, logos
მოძღვრება) ორგანიზმების
ქსოვილის, სინათლის და სხვ.
რესურსების მოპოვებისათვის.

კრიობიოლოგია (kryos ცივი,

bios ცივი, logos
მოძღვრება) ორგანიზმების
ქსოვილის, სინათლის და სხვ.
რესურსების მოპოვებისათვის.

კრიოფილები (kryos სიცივე, philia სიყვარული)
ორგანიზმები, რომელთაც
ძალუძთ იცხოვრონ
შედარებით დაბალ
ტემპერატურაზე, სიცივეში
(მაგ., თეთრი დათვი).

კუჭი (gaster; ventriculus)
აღამიანისა და ცხოველების
საჭმლის მომნელებელი
ორგანო.

ლეიკოპენია (leukos თეთრი, penia ნაკლებობა, სიღარიბე)
ლეიკოციტების რაოდენობის
შემცირება სისხლში.

ლეიკოპოეზი (leukos თეთრი, poieo წარმოვემნი)
ლეიკოციტების წარმოქმნის
პროცესი.

ლეიკოციტები (leukos თეთრი, kytos უჯრედი) სისხლის
თეთრი უჯრედები, რომელთა
მთავარი ფუნქციაა იმუნურ
პროცესებში მონაწილეობა.

ყრიიფილსსს, ჳრსაუსრსს

(kryos გოიო, philia სიყრს)

ოიყანსიყმსსრს, ირინჲ ს

ქიქასსი სს საყრს

ხამსმასოაყარ გაბრ

ღსრმასოთიქანსოი, გოიო

სოლანასსი (ოიქინას, საყითას

არღს):

უსაუსიჲს (gaster; ventriculus)

სარსსსსსს ს სსსოქანსინსსს

მაროთოქასსსსსსსსს

ლსჳჳიოღსსსს (leukos საყითას, penia რასგასყოიოქონს,

ათჲსათოიოქონს) ლსსსოღსინსსს

რასგარქასსსსსსსსსსსსსსს

სსსსსსსსსსსსსსსსსსსს

ღრღანსათოი არსსსსსსსსსს

ლსჳჳიოღსღ (leukos საყითას, poieo

ქსასქოიოი სს) ლსსსოღსინსსს

ქსასქოიოიოიოიოიოიოიოიოი

ლსჳჳიოღსსსსსს (leukos საყითას, kytos რღს)

სსსსსსსსსსსსსსსსსსსს

რღსღსსსს, ირინსსსსსსსსსსსსსს

ქოიოთოიოიოიოიოიოიოიოი

სსსსსსსსსსსსსსსსსსსსსსსსსს

ლეიკოციტოზი (leukos თეთრი, kytos უჯრედი, osis მდგომარეობა) ლეიკოციტების რაოდენობის მომატება პერიფერიულ სისხლში (8,8 X 10⁹ ლ-ზე მეტად).

ლეტალური გენი (letalis სასიკვდილო, genos წარმოშობა) გენი, რომელიც ხელს უწყობს ჩანასახის სიცოცხლისუნარიანობის დაქვეითებას ან მის დაღუპვას.

ლიმფოპენია (lymphა ანკარა წყალი, penia ნაკლებობა, სიღარიბე) ლიმფოციტების რაოდენობის შემცირება პერიფერიულ სისხლში.

ლიმფორეა (lymphა ანკარა წყალი, rheo დენა) ლიმფური ძარღვებიდან ლიმფის დენა.

ლიმფოციტები (lymphა ანკარა წყალი, kytos უჯრედი) ლიმფოციტური ქსოვილის ძირითადი უჯრედები, რომელთაც აქვთ ანტიგენის

მზე:

LHCYHCHSNO (leukos საჩითას, kytos բջիջ, osis վիճակ) LHCYHCHSNO բացարձակ քանակի ավելացումը ծայրամասային արյան մեջ (8.8 x 10⁹ լ ս ավելի):

ՄԱՀԱԲԵՐ ԳԵՆ (letalի մահացու, genos ծագում) ԳԵՆ, որը նպաստում է սաղմի կենսունակության թուլացմանը կամ նրա մահանալուն:

ԼԻՄՖՈՒՆԻԱ (lymphа գուլակ ջուր, penia պակաս, աղքատություն) Լիմֆոցիտների քանակի կրճատում ծայրամասային արյան մեջ:

ԼԻՄՖՈՐԵԱ (lymphа գուլակ ջուր, rheo հոսք) Լիմֆային երակները ավելի հոսք:

ԼԻՄՖՈՑԻՏՆԵՐ (lymphа գուլակ ջուր, kytos բջիջ) Լիմֆային հյուսվածքների հիմնական բջիջներ, որոնք ունեն անտիգենը ճանաչելու

შეცნობის უნარი და მონაწილეობენ იმუნოლოგიური რეაქციების განხორციელებაში.

ლიმფოციტობი (lymphა ანკარა ნყალი, kytos უჯრედი, osis მდგომარეობა) ლიმფოციტების რაოდენობის მომატება პერიფერიულ სისხლში სხვადასხვა პათოლოგიის დროს.

ლიოფილიზაცია (lyo ვხსნი, phileo მიყვარს) ქსოვილების და სხვა ბიოლოგიური ობიექტების გამომშრების მეთოდი ვაყინულ მდგომარეობაში ვაკუუმის პირობებში.

ლიპემია (lipos ცხიმი, haima სისხლი) სისხლში ცხიმის მაღალი შემცველობა.

ლოკომოცია (locus ადგილი, motio მოძრაობა) მოქმედებათა კომპლექსი, რომლის საშუალებით ხდება ადამიანისა და ცხოველების გადაადგილება სივრცეში.

ონასკოქიონს ს მასნასკვიონს ხნს ხმონსაქინს-
თრამარანასკან
ნესკვიხანსერი ხრასკანსავმანრ:

ლიმფოციტობი (lymphა ვილსლ ვიორ, kytos რეხე, osis ქიდასკ)
ლიმფოციტების რაოდენობის მომატება პერიფერიულ სისხლში სხვადასხვა პათოლოგიის დროს.

ლიფილიზაცია (lyo რავვიონს ხნ, phileo სხრომს ხნ)
ხიონსკადხნსერი ს აქს
სენსარანასკანს ოქსესონსერი
ჯორავმანს მსქოი ` სათობ
ქიდასკვიონს, ქსკვიონსი
აკაკანსნსერიონს: .

ლიპემია (lipos დარაკ, haima არვიონს) სრკანს მსდე
ვიორკანსიქიქიონს რარბრ
აკარონსასკვიქიონს:

ლოკომოცია (locus თსდე, motio ვარბიონს)
გიორბიქიქიონსნსერი
ხამსაკიქი, იორი მქივივიქი თსდეი ს
ონსნსონს მარქსკანს ს
სენსკანსინსერი თსდეაკადხ
თარადხვიონს:

ლოკუსი (locus ადგილი) ქრომოსომის უბანი, რომელშიც ლოკალიზებულია გენი.

მაიმუნები (Simia. Anthroipoidea) ადამიანისმავგვარი პრიმატების ქვერიგის ერთ-ერთი სახელწოდება.

მაკროორგანიზმი (makros დიდი, გრძელი, organismus ცოცხალი არსება) ყველა მრავალუჯრედიანი ცხოველი თუ მცენარე.

მალაკოლოგია (malakion მოლუსკი, logos მოძღვრება) ზოოლოგიის დარგი, რომელიც სწავლობს მოლუსკების სისტემატიკასა და ბიოლოგიას.

მამალოგია (mammalis ძუძუმწოვარი, ძუძუთა, logos მოძღვრება) ზოოლოგიის დარგი, რომელიც სწავლობს ძუძუმწოვრებს.

მასკულინიზაცია (masculus მამაკაცის) ქალში მამაკაცის მეორადი სასქესო ნიშნების (წვერ-უღვაში, ქცევა და სხვ.)

ლოკუსი (Locus თეო)

ჭრითოთამაქინ თეოამაა, ირიოთ თეოაქსაგყად ზ ცენრ:

ყაოიყსენ (simia. Anthroipoidea)

ყარბრასყარყ მარეანამან აყრამათინერი ყარყი ყაჟანათინინერი ათანბჟინ ნეჟასყარყი ანყანოთ:

მაყრიორყასიჟსენ (makros მნბ, ზესყარ, organismus ყენეანის ზასყ) ზიორ ყაცნმარეჟი ყენეანისინერი ს ყიყსერი:

მალყაილიყა (malakion ყასყიამირე, logos იოსოთინე) ყენეანაყანოიყან დიორ, ირნ იოსოთინაყიროთ ზ ყასყიამირეერი თაყსოთმიან ს ყენსაყანოიყიონრ:

მასსალიყა (mammalis ყაჟანათინ, ასინენერი, logos იოსოთინე) ყენეანაყანოიყან ყაჟინ, ირნ იოსოთინაყიროთ ზნ ყაჟანათინინერი:

მასყილიჩსიჟსა (masculus თოყამარეი) ყინოე მნე თოყამარეი ზესყიორეაქინ ასეოასან ზასყანისინერი (ყე-მირიოს,

გაჩენა.

მასტოლონტი (mastos ძუძუ, odus კბილი) დიდი ზომის ნამარხი ხორთუმიანი ძუძუმწოვარი.

მემბრანა (membrana თხელი კანი, გარსი) თხელი გარსი, რომელიც ფარავს უჯრედის ციტოპლაზმას.

მეტაპლაზია (metaplasia გარდაქმნა) ქსოვილის ერთი სახის მეორე სახესხვაობად გარდაქმნა.

მიკობაქტერიები (mykes სოკო, bakterion ჩხირი) აერობული, გრამდადებითი, ჩხირისებრი ფორმის ბაქტერიების ჯგუფი.

მიკოლოგია (mykes სოკო, logos მოძღვრება) მოძღვრება სოკოებზე.

მიკოტოქსინები (mykes სოკო, toxikon შხამი) სოკოების მიერ გამოყოფილი ტოქსინები.

მიკრობი (mikros პატარა, მცირე, bios სიცოცხლე)

ქარქუღ ს აქს) ათაჯაგინ:

MASTODONTOS (mastos აძინუ, odus ათამ) უნდუქადირნერი კარგი ანხესთაგად კაქსათონსნერი ჟთამ:

MEMBRANA (membrana რარას მაჯ, რაღანუ) რარას დკონ რაღანუ, ირუ აყათონ ლ რუჯი გითოაქადამან:

METAPLASIA, **CHIMIOSYTOZIS** (metaplasia კლერაქითოქოქონ) ჟოთაქადუქი მუ თარათესასქი კლერაქითოქომრ აქ თესასქი:

MYKOBACTERIA (mykes ათონს, bakterion დოქიქ, გოაქიქ) აღეოქიქ, გრამ იერასან, გოაქიქადს მანრენსნერი ჟთამ:

MYKOLOGIA,

MYKOTOXIN (mykes ათონს, logos გითოქოქონ) გითოქოქონ ანსლერი მასინ:

MYKOTOKSIN (mykes ათონს, toxikon როქონ) ანსლერი კოქიმუგ ათაჯაგინად თოქუქინსნერი:

MIKROBIS (mikros ქოქუ, bios კქანუ) აქიქოქსოქიქ

შედარებით უფრო მცირე
ზომის, მამრობითი სასქესო
უჯრედი.

მიოლოგია (mys კუნთი, logos
მოძღვრება) ანატომიის
ნაწილი, რომელიც
შეისწავლის კუნთებს.

მირმეკოლოგია (myrmex
ჭიანჭველა, logos მოძღვრება)
მეცნიერება ჭიანჭველების
შესახებ.

მოლეკულური ბიოლოგია (moles
მასა, cula კნინობითი სუფიქსი)
მეცნიერება, რომლის მიზანია
ბუნების შეცნობა
ბიოლოგიური ობიექტების
მოლეკულურ დონეზე
კვლევის გზით.

მორფოლოგია (morphē ფორმა,
logos მოძღვრება)
ბიოლოგიური მეცნიერებაა,
რომელიც შეისწავლის
ორგანიზმების ფორმასა და
აგებულებას მათ ონტოგენეზსა
და ფილოგენეზში.

ხამანათაფარ ქოქრ ჯაქი
არასკან სხოსკან გამსთ:

სჩილიღჩჩა (mys მსკან, logos
ნოსმონჲ) ანათომჩაქი რაძჩინ,
ნრნ ნოსონმნასჩრომ ლ
მსკანსნერღ:

სჩირსეყილიღჩჩა (myrmex
მრეჯონ, logos ნოსმონჲ)
ჭჩითოქონ მრეჯონსნერჩ
მასჩინ:

სილესყილსაჲს

ყესსაყასლიზიზიზ (moles
კანდკად, cula ნკადესგოიქჲ
ქლერჯადანგ) ჭჩითოქონ, ნრჩ
ნაკათასკნ ლ რნოქონ
ჯანსაჯონმ კესსაყანსკან
ოქესკონსნერჩ მლიესკოქსჩინ
მასკაროქსკონ
ხესთაღთოქონ მჩეჯოღღ:

ღესყასსლიზიზიზ (morphē ჰს,
logos ნოსმონჲ)
ყესსაყანსკან კჩითოქონ,
ნრნ ნოსონმნასჩრომ ლ
ოქკანჩკმსნერჩ ჰსღ ლ
კათოიყკადჲღ იქონსგ
ოსთოღესნესღონ ლ ჭჩლოღესნესღონ:

მოძღვრება) ფიზიოლოგიის ნაწილი, რომელიც სწავლობს ნერვული სისტემის ფუნქციებს.

ნეიროპორმონები (neuron ნერვი, hormao ვამოძრავებ, ავაგზნებ) ნივთიერებები, რომლებსაც გამოიმუშავენ განსაკუთრებული ნეირონები.

ნეკროზი (nekros მკვდარი, bios სიცოცხლე, osis მდგომარეობა) უჯრედის ან ქსოვილის თანდათანობითი, შეუქცევადი ფიზიოლოგიური ან პათოლოგიური ცვლილებები, რომლებიც წინ უძღვიან მათ სიკვდილს.

ნეკროზი (nekros მკვდარი, osis მდგომარეობა) ცოცხალ ორგანიზმში რომელიმე ორგანოს, ქსოვილის ან უჯრედთა ჯგუფის სიკვდილი.

ნეკროფაგები (nekros მკვდარი, phago ვჭამ, ვშთანთქავ) ცხოველები, რომლებიც იკვებებიან სხვა ცხოველების ლეშით.

ნოსონი) ზიკლიტიკის რაქინ, ირნ ნოსონსაქრომ ღ იყარეაქინ ხამასყარეი კირბათიქინერ:

ნეონირონი (neuron ნერვი, hormao ჯარქომ ღმ, გრქომ ღმ) სქოქერ, ირინქ ათაჯაგნომ ღმ ხათოქ სქოქინერ:

ნეონირონი (nekros მწობ, bios სქანქ, osis იროქონ) რეეი სამ ხქოქადქი ასათქანასკან, ანქათნაქი ზიკლიტიკის სქანასკან აქოქოქიქინერ, ირინქ სანქოქელ ღ სრანგ მახქანერ:

ნეონირონი (nekros მწობ, osis ქიქასქ) ყენქანქ ირქანქინომ ირსქ ირქანქ, ხქოქადქი სქანასკანქინერქ სქანასქ:

ნეონირონი (nekros მწობ, phago ნოსომ ღმ, სქანომ ღმ) ყენქანქინერ, ირინქ სქანასკანასქ სქანასქინერქინ ქქიქ:

ტალღა, რაც ვლინდება ელექტრული, იონური, მექანიკური, თერმული და სხვა ცვლილებების სახით.

ნერვული სისტემა (systema nervosum) ადამიანისა და ცხოველების სპეციალიზებული წარმონაქმნების (ნეირონების და სხვა სტრუქტურების) მორფოლოგიური და ფუნქციური ერთობლიობა.

ნერვული ქსოვილი (textus nervosus) შედგება უჯრედებისაგან (ნეირონებისაგან), რომლებიც სპეციალიზებულნი არიან იმპულსების გასატარებლად.

ნერწყვი (saliva) სანერწყვე ჯირკვლების სეკრეტი.

ნესტარი ზოგიერთი მწერის (მაგ. მუშა ფუტკრის) თავდასაცავი ორგანო, რომელიც წარმოადგენს შხამიანი აპარატის მწხვლეტავ ნაწილს.

ნუკლეაზები (nucleus ბირთვი) ფერმენტები, რომლებიც შლიან ნუკლეინის მუკაებს.

ობეზიტასი (obesitas) ორგანიზმში

ქ ლესკორასკან, ჰონაჟინ, მქანანქსკასკან, ჳერმაჟინ ს აჟ ქოქოქოქოქოქონსნერქ ႁსოქ:

სსარქაშის ჳასაქარქ (systema nervosum) შარქკანგ ს კსნოანქინსერქ მასანაქითაგქსაბ გოქაგოქოქონსნერქ (ნსერქონსნერქ ს აჟ კათოცქსაბქნსერქ) ႁსარქანსკან ს ქონსქექონსალ ხამაქოქოქონს:

სსარქაშის ჳბოქსქაშქ (textus nervosus) რაქკსაგაბ ქ რქქინსერქგ (ნსერქონსნერქგ), ოქონქ მასანაქითაგქსაბ სნ აგქასქნსერქ ანსქსაგქსან ხამარ:

სოქ (saliva) ႁქაგქქႁსერქ ასქრქსქა.

სსაშოქ ႁოქო მქქასთსერქ (ოქინსკ, რანსქოქ მსქქქ) აქაქთაქანსკან ოქგან, ႁოქქ ႁონსაქოქ აქარასთქ ქაქქქქ მას ს:

სოქქლსაქსნ (nucleus მქქოქ), ჳერქსნსთსნერ, ႁოქონქ ႁსქქოქ სნ სოქქქქინსაქოქონსერქ:

ოქსქსსს (obesitas)

ოზონი (ozon სუნის ტრიალი)
უანგბადის სახეცვლილება,
რომლის მოლეკულა შედგება
3 ატომისაგან (O₃).

ოიკუმენე (oikumene ვცხოვრობ, ვბინადრობ) დედამიწის ნაწილი, რომელიც დასახლებულია ადამიანის მიერ.

ონტოგენეზი (on, ontos არსებუ-
ლი, genesis წარმოშობა) ამა
თუ იმ ორგანიზმის ინდივიდუ-
ალური განვითარება განაცო-
ფიერებული კვერცხიდან
აღნიშნული ინდივიდის
სიცოცხლის ბოლომდე.

ოსტეობლასტი (osteon ძვალი,
blastos ყლორტი, ღვივი) ძვლის
წარმოქმნელი უჯრედი.

ოსტეოლოგია (osteon ძვალი,
logos მოძღვრება) ანატომიის
დარგი, რომელიც სწავლობს
ძვლების ფორმასა და
სტრუქტურას.

ოფიდიზმი (ophidon გველი)
გველის შხამით მოწამვლა.

ოქსიდაცია (oxys მჟავე) რაიმე

ოზონი, ზნიფი (ozon ხიო)
მუქადნის ფიფიქსად თხასკ:
მუქადნის ხრეუ ათომსერიგ
რათკავად მილსკილ (O₃):

ოიკიმი (oikumene ააჟიომ
ემ, რნასკიომ ემ) ხრეუი მას,
იერ რნასკეცკად ე მარჟილ
სიოქიგ:

ონტოგენეზი (on, ontos გიოქიქიონ
ონსეგოქ, genesis ბაკიომ)
ჟენიჟანსკან სკამ რიოსკან
ორკანქკქი ანხასკან
კარკავიომქ ნრას
საჟმნასკიომან აჟახიგ მქნჯს
სკანქი ქსერქ:

ოსტეონოსტი (osteon ნსკიორ,
blastos ნათ, საბქი) ნსკიორქ
ბსასკიორქქ რქიქსერქ:

ოსტეოლოგია,
ნსკიორნსკიონი-ბჟიქი (osteon
ნსკიორ, logos ნოსკიონქ)
სნასკიომქიქი რასქინ, ირნ
ნოსკიონსასკიომქ ე ნსკიონსერქ
ბსერ ს კასკიომქსერქ:

ოფიდიზმი (ophidon იბქ) იბქ
ქიქსიქქი ქიონსასკიომქ:

ოქსიდაცია (oxys ქოქი) იქსერქ

ნივთიერების შეერთება
უანგბადთან.

ოჯახი სისტემატიკური კატეგორია, რომელიც აერთიანებს მონათესავე გვარებს. ოჯახი შედის რიგის შემადგენლობაში.

პალეოანთროპოლოგია (palaios ძველი, anthropos ადამიანი, logos მოძღვრება) ანთროპოლოგიის დარგი, რომელიც სწავლობს ნამარხ ადამიანებს.

პალეობიოლოგია (palaios ძველი, bios სიცოცხლე, logos მოძღვრება) მეცნიერება, რომელიც სწავლობს ნამარხ, გადაშენებულ ორგანიზმებს.

პალეოგენი (palaios ძველი, genesis წარმოშობა) კაინოზოური ერის ყველაზე უფრო ძველი პერიოდი. მისი ხანგრძლივობა დაახლოებით 41 მლნ წელს შეადგენდა.

პანზოოტია (pan საყოველთაო, ყველა, zoon ცხოველი) დიდ გეოგრაფიულ არეალზე ცხოველთა რომელიმე

ნიუოქი მჩაგვიან ღოქადნხი ხნთ:

ღსსაწხჳ ჸარღარანოქჳან აასთჳან, ირღ წერათოიან ჸ ადღასჳიღ გნღერ: ჸსთანჳიღღ მთნოიან ჸ ჸარღი ჸაღამჳ მნღ:

ღსღსაღსიღოღიღს (palaios ჸიან, anthropos მარღიღს, logos იოსიღსღ) შარღარანოქჳან რაღჳინ, ირინ იოსიღსაღიღიან ჸ იღსღაღსაღ მარღიღსაღს:

ღსღსიღსსაღსიღოღიღს (palaios ჸიან, bios ჸჳანღ, logos იოსიღსღ) ჳჳთოიღიან ჸ, ირინ იოსიღსაღიღიან ჸ მნთაღ, იღსღაღსაღ ირღსაღიღსღიღს:

ღსღსიღღს (palaios ჸიან, genesis ბაღიან) ჳაჳსიღიღიღი ჸარაღღღსაღი ანსნსაღიღიან ჸამასღარღ: ჳრასთიღიღიღიან ჸაღამღღ ჸ მთი 41 მღსთარღი:

ღსღღიღსღს (pan ჸამღღღიღსაღიღი, რიღიღ, zoon ჸსნღაღსიღ) აღღარღიღაღღსაღსაღს მნღსთარაღღღიან ჸსნღაღსიღსღიღი ირღსღ

ავადმყოფობის გავრცელება.

პანტოფაგი (pan საყოველთაო, ყველა, phago ვშთანთქავ) ყველაფრის მჭამელი ცხოველი.

პარაბიოზი (para ახლოს, bios სიცოცხლე) სიცოცხლესა და სიკვდილს შორის გარდამავალი მდგომარეობა.

პარაზიტიზმი (parasitos მუქთახორა) ორგანიზმთა თანაცხოვრების ერთ-ერთი ფორმა, როდესაც ერთი პარტნიორი მეორის ხარჯზე ცხოვრობს და აყენებს მას ზიანს.

პარაზიტოლოგია (parasitos მუქთახორა, logos მოძღვრება) მეცნიერება პარაზიტებისა და პარაზიტიზმის შესახებ.

პედობიონტები (pedon ნიადაგი, bios სიცოცხლე) ნიადაგში, მიწაში მცხოვრები ორგანიზმები.

ჰიქსანტიოქსანს თარაბიონი:

რუსანიფა (pan ხამრნუხანორ, რიორე, phago კლანთი ხმ) სამხსაქტე კენუანხი:

რარაჩიო (para მთო, bios კუანჰ) ჟუანჰი ს მახკლან მიჰს ანგონსაჟინ კიძასკ:

რარაჟიჩიო,

სუჟაჟიჩიოჩიოჩიო

(parasitos ბრეხსკტე)

ორჟანხიჟმნტეჩი

ხამაჟიჟსკვიოქსან ბსტეჩიგ

მსკტე, ჟეჟე ჟიოჟრნსკტეჩიგ მსკტე

აჟიოქსან ჟ მუოქსი ხაჟკინ ს

ქსასა ხასგნთიონ ჟრანს:

რარაჟიჩიოჩიოჩიო,

სუჟაჟიჩიოჩიოჩიო

(parasitos ბრეხსკტე, logos

ოქსანთიონჰ) ჟიოქსიოქსან

მასკაროქსანტეჩი ს

მასკაროქსანტეჩიოქსან მასჰინ:

რეჟიჩიოჩიოჩიო (pedon ხიოქსან, bios კუანჰ) ჟიოქსიონ, რნტეჩიოქსიონ აჟიოქსი კენუანხი ორჟანხიჟმნტეჩი:

პეტრობიონტები (petra ქვა, biont მცხოვრები) კლდეებზე და ქვის ნაშალებზე მცხოვრები ორგანიზმები.

პლაზმა (plasma გამოძერწილი, გაფორმებული) ბიოლოგიური სტრუქტურების (სისხლის, ლიმფის, უჯრედების ციტოპლაზმის) თხევადი ნაწილი.

პლანქტონი (planktos მოხეტიალე) წყალში „პასიურად“ მოძრავი ორგანიზმების ერთობლიობა.

პოპულაცია (populus მოსახლეობა) გარკვეულ არეალში გავრცელებული ერთი სახეობის მცენარეთა და ცხოველთა ერთობლიობა, რომლებიც თავისუფლად ეჯვარებიან ერთმანეთს და ამ სახეობის სხვა ჯგუფებისაგან იზოლირებულნი არიან.

პოპულაციური აფეთქება (populus მოსახლეობა) რომელიმე სახეობის ინდივიდების

რესონანსი (Petra քար, biont բնակիչ) Ժայռերի ու քարերի რელიეფის ქვა რწակով օրգანიզმներ:

რეპლაზმა (plasma կերտած, ձևավորված) Կենսաբանական կառուցվածքների (արյուն, սպիշ, բջջի ցիտոպլազმა) հեղուկ մաս:

რეპლანქტონი (planktos թափառող) Ջրերում ապրող և դրանց հոսանքով տարվող «պասիվ» օրգანიզმների միասնություն:

რეპոპულაცია (Populus բնակչություն) Երկար ժամանակ որոշակի տարածություն զբաղեցնող և մեծ թվով սերունդների ընթացքում ինքնավերարտադրվող միևնույն տեսակի առանձնակների ամբողջություն:

რეპոპულაციური ռեպուզիցია Explosion (populus բնակչություն) Որևէ առանձին տեսակների

რაოდენობის მკვეთრი ზრდა.

პრიმატები (primates უპირ-
ველესი, უმთავრესი) ყველაზე
უფრო მაღალორგანიზებულ
ძუძუმწოვართა რიგი,
რომელშიც შედიან
ნახევრადმაიმუნები, მაიმუნები
და ადამიანი.

პროგენოტი (pro წინ, ნაცვლად,
genos დაბადება, წარმოშობა)
დედამინაზე არსებული
ყოველივე ცოცხალის საერთო
გენეტიკური წინაპარი.

პროტეიდები (protos პირველი,
უმთავრესი, eidos სახე)
როული ცილები, რომლებიც
შეიცავენ არაცილოვან
კომპონენტს.

პროტისტები (protistos ყველაზე
პირველი) მცენარეული და
ცხოველური ბუნების
ერთუჯრედიანი ორგანიზმები.

პროტოზოოლოგია (protos
პირველადი, zoon ცხოველი,
logos მოძღვრება) მეცნიერება,

სტირის ად:

ՊՐԻՄԱՏՆԵՐ (Primates առաջին,
ათაქել կարსոր)
Կաթնասունների առաქել
զարգացած խումբ, որին
պատկանում են
կիսակապիկները, կապիկները
և մարդը:

ՊՐՈԳԵՆՈՏ (pro առաջ, փոխարեն,
genos ծնվել, ծագել) Երկրի վրա
տարածված ամեն կենդանի
ընդհանուր գենետիկական
նախնին:

ՊՐՈՏԵԻՆՆԵՐ (protos առաջին,
ամենակարსոր, eidos տեսակ)
Բա-րդ սպիտակուցներ, որոնց
մեջ սպիտակուցները
միավորված են ոչ սպիտա-
կուցային տարրերի հետ:

ՊՐՈՏԻՍՏՆԵՐ,
ՆԱՄԱԿՆԵՐԱՏԻՆՆԵՐ (protistos
ամենաառաջին) Բուսական և
կենդանական միաբջիջ
օրգանիզմներ:

ՊՐՈՏՈԶՈՈԼՈԳԻԱ, (protos
առաջնային, zoon կենդանիներ,
logos ուսմունք) Գիտություն, որը

რომელიც შეისწავლის
უმარტივესებს.

რადიობიოლოგია (radius სხივი,
bios სიცოცხლე, logos
მოძღვრება) მოძღვრება
ცოცხალ ორგანიზმებზე
მაიონებელი დასხივების
მოქმედების შესახებ.

რადიობიოლოგიური ეფექტი
(radius სხივი, bios სიცოცხლე)
მაიონებელი გამოსხივების
მოქმედების შედეგად
ორგანიზმში წარმოქმნილი
ფუნქციური და ორგანული
ცვლილებები.

რეგრესი (regredo უკან ვიხევ)
ორგანიზმების აგებულების
გამარტივება ევოლუციის
პროცესში.

რედუქციონიზმი (Reducere
დაბრუნება, აღდგენა)
ბიოლოგიის განვითარების
ეტაპი, რომელიც
მიმდინარეობდა საკვლევი
ობიექტების თანდათანობითი

ცვაობის და აყარვაგვიანდობის:

რადიობიოლოგია
(radius ღდათადაყო, bios კუანჰ,
logos რადიონი) ჭიბობობონ, ორ
რადიონიდასიბონი და რადიონი
თხდასიბი ბონიანბობ
დათადაყობონიბი ადონეგობობონიბი
კონიბონიბი ორადონიბონიბი კრადიონი:

რადიობიოლოგია
რადიობიოლოგია (radius დათადაყო, bios
კუანჰ) ბონიანბობ
დათადაყობონიბი ადონეგობობონიბი
ხხონიანბობიბი ორადონიბონიბი
ათადაგადიბი ბონიბიბონიბი
ორადონიბონიბი ბონიბიბონიბონიბონიბი:

რადიობიოლოგია (regredo
კრადიონიბი, ხხონიბიბი)
ორადონიბონიბი კადონიბონიბი
ადონეგობობონიბი
რადიონიბონიბი:

რადიობიოლოგია (Reducere
კრადიონიბი, ხხონიბი,
კრადიონიბი)
ადონიბონიბიბი კადონიბონიბი
ბონიბი, ორბი რადიონიბი
რადიონიბონიბი

რეპროდუქცია (re კვლავ,
productio წარმოება)
ინდივიდების გამრავლება.

რეპტილიები (Reptilia)
ქვეწარმავლები.

რეცეპტორები (receptor მიმღები)
მგრძნობიარე ნერვების
დაბოლოებანი, რომელნიც
სპეციფიკურ გალიზიანებას
აღიქვამენ.

რიგი (order) ერთ-ერთი
კატეგორია, რომელიც
აერთიანებს მონათესავე
ოჯახებს. მონათესავე რიგები
ერთიანდებიან კლასში.

რუდიმენტები (rudimentum
ჩანასახი, საწყისი) ორგანო,
რომელსაც ორგანიზმის
ისტორიული განვითარების
პროცესში დაკარგული აქვს
თავისი პირვანდელი
მნიშვნელობა.

რეპროდუქცია (re კვლავ,
productio არსაშექმის)
სტრუქტურის ქვეარსაშექმის,
გარდაცემის:

რეპტილიანი, სილინიანი
(Reptilia) სათქმის:

რეცეპტორი, რეცეპტორი
(receptor რეცეპტორი) მკაცრად
სიარულის ქვეარსაშექმის
გარდაცემის, მკაცრად
რეცეპტორი და გარდაცემის
სიარულის მკაცრად
გარდაცემის და
რეცეპტორის რეცეპტორის
რეცეპტორის რეცეპტორის
რეცეპტორის რეცეპტორის
რეცეპტორის რეცეპტორის

რიგი (order) გარდაცემის
საშექმის, მკაცრად
რეცეპტორის რეცეპტორის
რეცეპტორის რეცეპტორის
რეცეპტორის რეცეპტორის
რეცეპტორის რეცეპტორის
რეცეპტორის რეცეპტორის

რუდიმენტები (rudimentum
საშექმის, რეცეპტორის)
რეცეპტორის რეცეპტორის
რეცეპტორის რეცეპტორის
რეცეპტორის რეცეპტორის
რეცეპტორის რეცეპტორის
რეცეპტორის რეცეპტორის

სანერწყვე ჯირკვლები ხერხემ-
ლიანების პირის ღრუში გან-
ლაგებული გარეგანი
სეკრეციის ჯირკვლები.

საოვლე ჯირკვლები ძუძუმწოვ-
რების კანის ჯირკვლები,
რომლებიც გამოყოფენ
ოვლს.

სასქესო ნიშნები მორფოლოგი-
ციური ნიშნები, რომლებიც
განსაზღვრავენ ორგანიზმის
სქესს.

სახეობა (species) ცოცხალი
ორგანიზმების სისტემაში
ძირითადი სტრუქტურული
ერთეული.

სენსორული ორგანოები (sentire
შეგრძნება) გრძნობათა
ორგანოები.

სიმბიოზი (sym თანა, bios
სიცოცხლე, ცხოვრება)
სხვადასხვა სახეობის ორი
ორგანიზმის თანაცხოვრება.

სიმბიონტები (sym თანა, bios
სიცოცხლე, ცხოვრება)

რქაფხუღნი

იქსაზარაქორნერი ქერანი
ქოთილიმ თელაკაქად
ართაქინ სსქრეცხაქი გელღერ:

ქრსსაფხუღნი

კაქონათონნერი მაქკაქინ
გელღერ, ირინქ ქრთინქ ნს
ართათერიმ:

სხნაქან სქასსენ

ღსარანაქონსქინსალ
ნქანსერ, ირინქ ირილიმ ნს
ორქანქქმქ სსქრ:

სსსაქ (species) **ქნსქანქ**

ორქანქქმნერი ხამსქარქომ
ხქმსქანს ქათოიქქადქაქინ
მქაქორ:

სსსორაქის, ღქაქონი-ქქას

ორქასსენ (sentire
გქაქოქქონს) **ღქაქოქქანს**
ორქანსერ:

სქსქნიღ, ჯასქაქნი-ქქონი

(sym ხამს, bios ქქანქ, ააქრქ)
საქრქ თსსაქქი სქკოი
ორქანქქმნერი
ხამსსქსქოქონს:

სქსქნისსენ (sym ხამს, bios

ქქანქ, ააქრქ) **ორქანქქმნერ,**

ორგანიზმები, რომლებიც სიმბიოზურ დამოკიდებულებაში იმყოფებიან ერთმანეთთან.

სისხლის ფორმულა პერიფერიული სისხლის შემადგენელი უჯრედების შემცველობა პლაზმაში.

სისხლის ჯგუფები სისხლის ტიპები, რომლებიც განსხვავდებიან ერთი სახეობის ინდივიდებში იმუნოლოგიური მახასიათებლებით.

სპერმატოზოიდები (sperma თესლი) მამრობითი სასქესო უჯრედები, გამეტები.

ტერაბიოსფერო (terra დედამიწა; bios სიცოცხლე, sphaire დისკო) ბიოსფეროს შრე, რომელიც განლაგებულია დედამიწის ზედაპირზე.

ტერარიუმი (terra დედამიწა) ვივარიუმის ერთ-ერთი სახესხვაობა. მასში ამყოფებენ ამფიბიებს და ქვეწარმავლებს.

ორივე აქსიომატის კაქსიომატის მხედ და კანკიდი მქიქანსიგ:

არფას რასაღეს ` ბაქრამასა-აქინ არქან რაღაღ-რქ რქინსერი აქარონსკიოქონსრ არქან აქსადმქი მხე:

არფას რსრს ` არქან თსასსინსერი, რორიქ თარქერიდიონს მსქ თსასსქი ანსხათსინსერი მხე რინონიოქიქსკან რნიოქადქიქსინსერიქ:

სოქრსასინოქინსერი (sperma სერი) არასკან სინი სინთასკან რქინსერი, კანსინსერი:

სერიასსინიორს (terra სერიქი, bios კქანს, sphaire სქსადმთასქ) ჴსინსოქორთი ჳსერი, რირ კინქ-ნიონს სერიქი მასქსინსოქინს:

სსერიქინიქს (terra სერიქი, კანმქ, ხიქ) ჴქიქარქინიქი მქ თსასსქ, კანმქაქინს იქ მსხ კსინთანსინსერი, ხქინასკანნიონს ათოქინსინსერი ს სერიქსინსეაქინსერი,

ტერატოგენეზი (teratos ურჩხული, მახინჯი, genesis წარმოქმნა) განვითარების ანომალიის წარმოქმნის მექანიზმი.

ტერატოლოგია (teratos ურჩხული, მახინჯი, logos მოძღვრება) ემბრიოლოგიის დარგი, რომელიც შეისწავლის განვითარების ანომალიებს.

ტერმიტები (Anacanthotermes) მიეკუთვნებიან მწერების კლასს.

ტრანსპოზიცია (trans იქით, იქითა, positio მდგომარეობა) გენების გადატანა, გადაადგილება ქრომოსომაში.

ტროპოსფერო (tropos მობრუნება, მიმართულება, sphaira დისკო) ატმოსფეროს ქვედა შრე, რომლის სიმაღლე საშუალოდ 15 კმია.

უმარტივესები (Protozoa) ერთუჯრედიანი ცხოველების ტიპი ეუკარიოტების ჯგუფიდან.

უმადლესი ტუბემნოვრები (Eutheria) იგივე პლაცენტური

აყახყანოქიან სხე:

სერასიფხეზი (teratos ხრე, თქ-
ნე, genesis ბაგდომ, ათაღაგდომ)
ღარყაგდმან ანთმალქანსერქ
გენსერაგდმან მსქანსქად:

სერასილიფხეზი (teratos ხრე, თქ-
ნე, logos ილამინს)
საღმნარქანოქიან რადქინ, ირნ
იოსიმნასაქირომ ღ დარყაგდმან
ანთმალქანსერქ:

სერსიფხეზი (Anacanthotermes)
სქეღასნსერქ კარყ:

სრასსოიღიფხეზი (trans აქნ კიოღმ,
აქნ კიოღმქ, positio იქიოქიონს,
ქქადს) გენსერქ სსეღასქიქიონს,
სსეღაღარქ ქქიონთსინსერომ:

სერქსილირს (tropos აქთიოქს,
ქიქიქიონს, sphaira გონს)
სქსიოქიოქი სნსერქსქ
ამსნათიოსიმნასაქიქად ღქროთ,
იქი რარქროქიონსღ 15 კმ ღ:

ოარღაფიფხეზი (Protozoa)
სქარქქე კსნღანსინსერქ სქა
ქიოსარქიონსერქ ქამქეგ:

**რარღარყარყ ყარღასიიხ-
სენ** (Eutheria) სოქნ

განვითარება.

ფერტილიზაცია (fertilis ნაყოფიერი, ნოყიერი, მოსავლიანი) განაყოფიერების პროცესი.

ფერტილურობა (fertilis ნაყოფიერი, ნოყიერი, მოსავლიანი) ორგანიზმის უნარი შექმნას შთამომავლობა.

ფიზიოლოგია (physis ბუნება, logos მოძღვრება) მეცნიერება, რომელიც სწავლობს ცოცხალი ორგანიზმის, მისი ორგანოების, ქსოვილების, უჯრედებისა და ორგანიზმების ფუნქციებს.

ფილოგენეზი (phylon გვარი, genesis წარმოშობა) ცოცხალი ორგანიზმების ისტორიული განვითარების პროცესი.

ფოლიკულინი (folliculus ტომსიკა) მღვდრობითი სასქესო ჰორმონი.

ფოტობაქტერიები (photos

ხასკანსიქსნერი კარკაცნი:

ფერტილიზაცია, რეპროდუქციონი (fertilis რეპროდუქციონი, რეპროდუქციონი, რეპროდუქციონი) რეპროდუქციონის პროცესი.

ფერტილიზაცია,

რეპროდუქციონი (fertilis რეპროდუქციონი, რეპროდუქციონი) ორგანიზმის რეპროდუქციონის პროცესი: სისხლის კარგად მოხერხებულობა:

ფიზიოლოგია (Physis რეპროდუქციონი,

logos რეპროდუქციონი) ფიზიოლოგია, ორგანიზმის რეპროდუქციონის პროცესი, რეპროდუქციონის პროცესი, რეპროდუქციონის პროცესი, რეპროდუქციონის პროცესი.

ფილოგენეზი (phylon გვარი, სხვა,

სხვა genesis ბადანი) ფილოგენეზი, რეპროდუქციონის პროცესი, რეპროდუქციონის პროცესი, რეპროდუქციონის პროცესი.

ფოლიკულინი (folliculus რეპროდუქციონი)

რეპროდუქციონის პროცესი:

ფოტობაქტერიები (photos

სინათლე, სხივი, bakterion
ჩხირი) მანათობელი
ბაქტერიები, რომლებიც
სინათლეს გამოყოფენ
თავისუფალი უანგზადის
არსებობის პირობებში.

ფოტობიოლოგია (photos
სინათლე, სხივი, bios
სიცოცხლე, logos მოძღვრება)
ბიოლოგიის დარგი,
რომელიც სწავლობს
ორგანიზმებში სხვადასხვა
ბუნების გამოსხივებების
ზემოქმედებით გამოწვეულ
პროცესებს.

ფრინველები (Aves) ხერხემ-
ლიანი ცხოველების ერთ-
ერთი კლასი, ორფეხიანი,
კვერცხის-მდებელი,
ფრენასთან შეგუებული
ცხოველები.

ფსევდოგამია (pseudos ცრუ,
gamos ქორწინება) იგივე ცრუ
განაცოფიერება.

ქვენარმაველები ანუ **რეპტილიები**
(Reptilia) ხერხემლიანი
ცხოველების ერთ-ერთი

ლუა, დათაყაჟ, bakterion
ბიქსინტ, გოაქსინტ),
ლუააქიოთო მანრქნტ, იოინჟ
აყათ ჟქადნქ ათლყოქოან
აყაქანსნტოილ ლუა ლნ
ართათოილ:

ფოსიფესსაქსიოქიოქი
(photos ლუა, დათაყაჟ, bios
ქუანქქ, logos ილმინქ)
ქნსააქანოქოან დქოქ, ირნ
ილმინააქიოლ ლ
ოქანქქმნტოილ თარქქ
ქნოქქი დათაყაჟაქქინ
აქქსიოქოანქ ათაჯაჯაბ
ქოქქქქაქსქქქქ:

ქიქიქსსქ (Aves)
იქნაჯარაქიქ ქსნქანქსქქქ
იასქქქქ მსქს ლ, სქქოთ, ბო
იქოქ, ჟქქქქქქს ქსთსქაჯაბ
ქსნქანქსქქქ:

იქსქიქაქაქაქ (pseudos ქსქბ,
gamos ამოქსიოქოქინ) ლოქს
ქსქბ ქსქქსაქიოქოქ:

სიქიქსსქ ქაქაქ
იქიქსქქაქსსქ (Reptilia)
იქნაჯარაქიქ ქსნქანქსქქქ

პროცესი.

შიზოგონია (schizo ვაცალკევებ, gone შთამომავლობა, თაობა) უსქესო გამრავლების ერთ-ერთი ფორმა.

შხამიანი მცენარეები მცენარეები, რომლებიც თავის ცხოველქმედების პროცესში გამოიმუშავენ ადამიანისა და ცხოველების მომწამვლელ შხამებს.

შხამიანი ცხოველები ცხოველები, რომელთაც მუდმივად ან პერიოდულად გააჩნიათ ნივთიერებები, რომელნიც ტოქსიკურია სხვა სახეობის ცხოველებისათვის.

ჩანასახი (embryo) ერთი კვერცხუჯრედიდან განვითარებული ორგანიზმი.

ჩანასახოვანი გარსები ემსახურებიან ემბრიონის დაცვასა და კვებას. ეს გარსებია: ამნიონი, ქორიონი და ალანტოისი.

ჩანთიანი ქუქუნოვრები (Marsupialia) უმეტესად გავრცელებ-

ციბრუნაგ:

ՇԻԶՈԳՈՆԻԱ (schizo առանձնացում էմ, gone սերունդ) Անսեռ բազմացման մի ձև:

ԹԻՒՆԱՎՈՐ ԲՈՒՅՍԵՐ` բույսեր, որոնք իրենց կենսագործունեության ընթացքում արտադրում են մարդուն և կենդանիների թունավորող թույներ:

ԹԻՒՆԱՎՈՐ ԿՆՆԴԱՆԻՆԵՐ` կենդանիներ, որոնք միշտ կամ պարբերաբար ունեն նյութեր, որոնք թունավոր են այլ տեսակի կենդանիների համար:

ՄԱՂՄ (embryo) Մեկ ձվաբջից զարգացած օրգանիզմ:

ՄԱՂՄՆԱՅԻՆ ՄԵՄԲՐԱՆՆԵՐԸ ծառայում են սաղմի պաշտպանությանը և սնմանը: Այս մեմբրաններն են` ამնիոնը, քորիոնը և ալանտիոսը:

ՊԱՐԿԱՎՈՐ ԿԱԹՏԱՍՈՒՆՆԵՐ (Marsupialia) Առավելապես

ბულია ავსტრალიაში, თუმცა გვხვდებიან ტასმანიაზე, ახალ გვინეასა და სამხრეთ ამერიკაშიც.

ჩიჩახვი (ingluvies) ზოგიერთი უხერხემლოს და ფრინველის საყლაპავი მილის გაფართოებული ნაწილი, რომელშიც ხორციელდება საკვების დაგროვება, შენახვა, ზოგჯერ კი წინასწარი ქიმიური გადამუშავება.

ჩონჩხი (skeletos გამომშრალი) სხეულის ძვლების ბუნებრივად შენაწევრებული კომპლექსი, რომელიც საყრდენს წარმოადგენს სხეულის რბილი ნაწილებისათვის.

ცენტროსომა (centrum ცენტრი, soma სხეული) იგივე უჯრედის ცენტრი.

ციტოპოეზი (kytos უჯრედი, poieo წარმოქმნი) უჯრედების წარმოქმნა-განვითარების

თარაბდაბ ზე ასტორაქაიონ, ასაქაიონ ხანუქაიონ ზე წას საასანაქაიონ, ზორ ფქინაქაიონ ს ჯარაქაიონ სამერქაიონ:

ყსსაიფ (ingluvies) ირთ ანთონაჯარაქორქი ს ზონონსერქი სერასქრაქორქი ქაქაგაბ მას, ირთელ თელქი ზონსნომ ასნუქი ხაქაქომ, აქახიონ, იას სერქემს ნაქინასკან ქქიქასკან მჯასკომ:

ყსსაქ (skeletos ჯორაგაბ) შარქონ ს სენონანინერქი ირქან იქონომ აქინუ ხიონაქაბქნერქი მქაგვიქონ, ირქ მარქნი ქაქიოსქ მასერქი ხამარ ბაოქონ ზე ხენარან ს აქაჯოქანონ ასნ მქანანქასკან ქნასთონსერქი:

ზსსრიონი (centrum სენტონი, soma მარქნი) ზოქნ ქქქი სენტონი:

ზქსიონი (kytos ქქქ, poieo ასთებონ ზემ, აოქაგანონ ზემ) ქქქინერქი აოქაგანონ-

პროცესი.

ციტოფაგია (kytos უჯრედი, phago ვჭამ, ვშთანთქავ) ერთ-ერთი უჯრედის მიერ მეორე უჯრედის შთანთქმა.

ციტოქიმია (kytos უჯრედი, chemeia ქიმია) ციტოლოგიის დარგი, რომელიც სწავლობს უჯრედისა და მისი კომპონენტების ქიმიურ შემადგენლობას.

ცხოველების მიგრაცია (migratio გადასახლება, გადაადგილება) ცხოველების პერიოდული ან არაპერიოდული გადაადგილება.

ძვალი (os) ძვლოვანი ქსოვილისაგან აგებული საყრდენი ორგანო.

ძვლის ტვინი (medulla ossium) ხერხემლიანი ცხოველების ძვლების ღრუების ამომვსები ქსოვილი.

ძილი (somnus) ცხოველისა და ადამიანის ორგანიზმის მოსვენების პერიოდული მდგომარეობა.

დარდაცმანს ციბრუნჯაგრ:

ჰისიფაგია (kytos რქი, phago იოთომ ხა, კლანომ ხა) რქიჯნტრქი მსკი კოიქი მკიოქი კლანომრ:

ჰისიქიმია (kytos რქი, chemeia ქიქი) რქვარანოქიან რაქინ, ირნ იოთომნაქიოთომ ზ რქქი ს ირა რაქოქიქნტრქი ქიქიქსკან კაქმრ:

ყხსრანსხსრნი სრქრანჰია

(migratio ქსრაქნაქსეიომ, სტექაქიქიოქიოქი) ყხსრანსხსრნი ყარქსრასკან კამ იქ ყარქსრასკან სტექაქარქ:

ოსქორ (os) ისკრქინ ჰკიოსქაბქი კაოოქსქაბ ხსსარან ორქან:

ოსქრანოქი (medulla ossium) ირნაქარაქორ კსნოქანსხსრნი ისკრქინ ქოოქსრქ რსოო ჰკიოსქაბქ:

ქიქს (somnus) ყხსრანსხსრნი ზს მარქოი ორქანსქმქი ხანქაქი ყარქსრასკან ქიქასქ:

ძუძუმწოვრები (Mammalia) ხერხემალიანების ერთ-ერთი კლასი. სუნთქავენ ფილტვებით, გული ოთხგანყოფილებიანია აქვთ. თბილსისხლიანებია.

წყურვილი (sitis; dipsa) მდგომარეობა, რომელიც ვითარდება ორგანიზმში წყლის დეფიციტისას.

ჭიპლარი (fumaculus umbilicalis) დაახლოებით 40-60სმ სიგრძის ორგანო, რომლის საშუალებითაც ნაყოფი უკავშირდება პლაცენტას.

ხერხემალი (columna vertebralis) ხერხემლიანი ცხოველების ღერძული ჩონჩხის ძირითადი ნაწილი.

ხორთუმიანები (Proboscidae) უმაღლესი ძუძუმწოვრების ერთ-ერთი რიგი, რომელსაც მიეკუთვნებიან სპილოები.

ჰელიოზოოლოგია (helios მზე, bios სიცოცხლე, logos მოძღვრება) ბიოლოგიის დარგი, რომლის შესწავლის საგანია დედამიწაზე არსებულ

ყამოსასიხსენ (Mammalia) მღისაზარაქონების რასების მქონე: ზნაი და ჰოქერი, ახირი და ხარაქირი და: შარაქონი და:

შარაქი (sitis; dipsa), აქდას, ირ დაყანაი და ოყანაქაი და ჯი აყსააქი ძამანას:

ფიპლარი (fumaculus umbilicalis) შითაქირაყსა 40-60 სმ ზესარქოქსან ოყან, ირი აქიჯიგი და ათიიღი და აყსენსთაქინ (ღსქესქინ):

იღსაქსა (columna vertebralis) მღისაზარაქირ ლენიანქინების ათანგეყაქინ ლსაქსქი ხქინასქან და:

ყსაქიფიფი (Proboscidae) იარბრაფიქს დაქსაათინსქინ დაყ, იქინ დაათქსანი და ფიქს:

ჰსქიფსსაქსიფიფი (helios არს, bios ლქსა, logos თსთიქიქინ) ყსსაქსანიქიქინ დაქინ, იქინ იოსინსაქიქინ და არესაქი დასქიქიქსან

ორგანიზმებზე მზის აქტივობის
ცვლილებების გავლენა.

ჰემოგლობინი (haima სისხლი,
globus ბურთულა)
ერითროციტების
შემადგენელი ნაწილი,
რომელიც შედგება ცილა
გლობინისა და ჰემის 4
მოლეკულისაგან.

ჰემოდინამიკა (haima სისხლი,
dynamis ძალა) ფიზიოლო-
გიის ნაწილი, რომელიც
შეისწავლის სისხლძარღ-
ვებში სისხლის მოძრაობის
კანონზომიერებებს.

ჰემოლიზი (haima სისხლი, lysis
დაშლა, გახსნა) ერითროცი-
ტების დაშლის პროცესი, რის
შედეგადაც გამოიყოფა
ჰემოგლობინი.

ჰემოლიზინები (haima სისხლი,
lysis დაშლა, გახსნა) ნივთიე-
რებები, რომლებიც იწვევენ
ჰემოლიზს.

ჰერპეტოლოგია (herpeton
ქვენარმავალი, logos

ფიციტიკოლოგიის
აღივითიკოლოგიის
ორგანიზმების ქიმა:

ჰემოციტოლოგია (haima არიონ,
globus გნტიკი) ზიტიტიკოლოგიის
რატიკოლოგია, იტი
რატიკოლოგია და გნტიკი
სატიკოლოგიის და ხსნი 4
ნიტიკოლოგიის:

ჰემოციტოლოგია (haima არიონ,
dynamis ხტიტიკოლოგია)
ჰიტიტიკოლოგია რატიკი, იტი
ნიტიკოლოგია და არიონსატიკო
ანიტიკოლოგია არიონსატიკოლოგია
იტიკოლოგია:

ჰემოციტოლოგია (haima არიონ, lysis
ქატიკოლოგია, ნიტიკი)
ჰიტიტიკოლოგია ქატიკოლოგია
იტიტიკოლოგია, იტი არიონსატიკო
ხსნიტიკი და სანიტიკი:

ჰემოციტოლოგია (haima არიონ, lysis
ქატიკოლოგია, ნიტიკი) სიტიტიკი,
იტიტიკი ხსნიტიკი და სანიტიკი:

ჰერპეტოლოგია (herpeton
სიტიკი, logos სანიტიკი)

მოძღვრება) ზოოლოგიის დარგი, რომელიც სწავლობს ქვეწარმავლებს.

ჰიდრობიოლოგია (hydor წყალი, bios სიცოცხლე, logos მოძღვრება) უმთავრესად ეკოლოგიური მეცნიერებაა, რომელიც სწავლობს წყლის ორგანიზმებს.

ჰიდრობიონტები (hydor წყალი, biont მცხოვრებნი) წყლის გარემოში მუდმივად მცხოვრები ორგანიზმები.

ჰიდრობიოსფერო (hydor წყალი, bios სიცოცხლე, sphaire სფერო) დედამიწის ზედაპირულ წყლებში მცხოვრები ყველა ცოცხალი არსების ერთობლიობა.

ჰიდროლიზი (hydor წყალი, lysis დაშლა) რთულ ნივთიერებათა დაშლა წყლის და ფერმენტების (ჰიდროლაზების) გემოქმედების შედეგად.

ჰომოლოგიური ქრომოსომები (homos ერთნაირი)

ყსნუანაქანოქოქან დქოქ, იქნ იოსონსაქიქონ ლ სოქონსქქინ:

ՀԻՂՐԻԲԻՈԼՈԳԻԱ (hydor ջուր, bios կյանք, logos տեսություն) Հիմնականում բնապահպանական գիտություն է, որն ուսումնասիրում է ջրային օրգանիզմները:

ՀԻՂՐԻԲԻՈՆՏՆԵՐ (hydor ջուր, biont բնակվողներ) Ջրային միջավայրում մշտապես ապրող օրգանիզմներ:

ՀԻՂՐԻԿՆՏՍՈԼՈՐՏ (hydor ջուր, bios կյանք, sphaire ոլորտ) Երկրի մակերևութային ջրերում բնակվող բոլոր կենդանի արարածների միասնականությունը:

ՀԻՂՐԻԼԻԶ (hydor ջուր, lysis տրոհում) Բարդ նյութերի տարրալուծում ջրի և ֆերմենտների (հիդրոլազներ) ներգործության հետևանքով:

ՀՈՍՈԼՈԳԻԱԿԱՏ ՔՐՈՍՈՍՈՍՏՆԵՐ (homos միանման)

ქრომოსომების წყვილი, რომლებიც იდენტურნი არიან სიდიდით, ფორმითა და სტრუქტურით.

ჰორმონოპოეზი (hormao ვამო-ძრავებ, ავაგზნებ, poieo წარმოვქმნი) ჰორმონების წარმოქმნის პროცესი.

ჰორმონული დისბალანსი (hormao - ვამოძრავებ, ავაგზნებ, dys - მოშლა, გაღახრა, balance - სასწორი) ჰორმონების სინთეზის, მათი პროპორციების დარღვევა ორგანიზმში.

ჰიპოთალამიკური ცენტრები, რომლებიც წარმოადგენს ჰორმონების წარმოქმნის სისტემის ნაწილს:

ჰიპოთალამიკური ცენტრები (hormao ჯარბომ ხმ, გრგომ ხმ, poieo სთქობომ ხმ) ჰიპოთალამიკური ცენტრების ანთაგაგმან გორბუნჯაგ:

ჰიპოთალამიკური ცენტრები (hormao ჯარბომ ხმ, გრგომ ხმ, dys ხანაგარომ, ჯეომ, balance ხაქასარაქქიქი) ჰიპოთალამიკური ცენტრების ანთაგაგმან გორბუნჯაგ: